

UNIVERSAL
LIBRARY

OU_200852

UNIVERSAL
LIBRARY

ಶ್ರೀಕಂಠಮಾಲೆ ೨—ವಿಶ್ವಸಾಹಿತ್ಯಮಾಲೆ ೭

ಹೊಂಗನಸುಗಳು

ಕನ್ನಡಮೆನಿಪ್ಪಾನಾಡು ಚಿಲ್ವಾಯ್ತು

—ಅಂಡಯ್ಯ

1948

ಶ್ರೀ

ಶ್ರೀಕಂಠಮಾಲೆಯ ಸಂಪಾದಕರು

೧. ಕ. ವೆಂ. ರಾಘವಾಚಾರ್ಯ

೨. ತೀ. ನಂ. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯ

೩. ಜಿ. ಹನುಮಂತರಾವ್

ಬೆಲೆ, ಹನ್ನೆರಡು ಆಣೆ

ಪ್ರಕಾಶಕರು :

ವಿಶ್ವನಾಥಿ ತ್ರೈ

ಮೈಸೂರು

ಆರಾಧನೆ

ಹೊಸಗನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಆದ್ಯಪ್ರವರ್ತಕರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರಾದ ಶ್ರೀ ಬೆಳ್ಳೂರ ಮೈಲಾರ ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯನವರ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಒಂದು ಮಾಲೆಯಾಗಿ ಪ್ರಕಟಿಸುವ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಗೆಳೆಯ ಶ್ರೀ ಕೆ. ವೆಂ. ರಾಘವಾಚಾರ್ಯರು ಗುರುವರ್ಯರ “ಹೊಂಗನಸುಗಳು” ಎಂಬ ಈ ಕವಿತಾಸಂಕಲನಕ್ಕೆ ನಾನೊಂದು ಮುನ್ನುಡಿ ಬರೆಯಬೇಕೆಂದು ಸೂಚಿಸಿ ವಾರೆ. ಗೆಳೆಯರ ಈ ಸ್ತುತ್ಯ ಉದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಜೊತೆಗೆ ನಿಲ್ಲುವುದು ನನಗೆ ಒಂದು ಹೆಮ್ಮೆ ಮತ್ತು ಸಂತೋಷ. ಆದಕಾರಣ ಇಲ್ಲಿ ಗುರುಗಳ ಆರಾಧನೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಾಲ್ಕು ಮಾತನ್ನು ಒರೆದಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯನವರು ನನಗೆ ಪಾಠಹೇಳಿದ ಗುರುಗಳು. ಹದಿನೇಳು ವರ್ಷದ ತರುಣ ನಾನು ಮೆಟ್ರಿಕ್ಯುಲೇಷನ್ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ತೇರ್ಗಡೆಹೊಂದಿ ಮೈಸೂರಿನ ಮಹಾರಾಜಾ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಎಫ್.ಎ. ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಓದುತ್ತಿದ್ದೆನು. ಆಗ ಇವರು ಎಂ.ಎ., ಮತ್ತು ಬಿ.ಎಲ್. ಪರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸಿ ನಮ್ಮ ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕನ್ನಡ ಎರಡರ ಲೆಕ್ಚರರ್ ಆಗಿ ಒಂದರು. ಆಗಲೇ ಇವರಿಗೆ ತುಂಬ ಓದಿದವರು ಎಂಬ ಕೀರ್ತಿ ಒಂದಿತ್ತು; ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ಉಳ್ಳವರೆಂದೂ ಪ್ರತೀತಿ. ಬರಿಯ ಕನ್ನಡದ ಉಪಾಧ್ಯಾಯನಿಗೆ ಬಹಳ ಮರ್ಯಾದೆ ದೊರೆಯುವುದು ಸಾಧ್ಯವಲ್ಲದ ಕಾಲ ಅದು. ಆದಕಾರಣ ಇವರನ್ನು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕನ್ನಡ ಎರಡರ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರೆಂದು ನೇಮಿಸಿದ್ದರು. ಪಾಠ ಹೇಳುವ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೊಸಬರಾದರೂ ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯನವರು ಬಂದ ದಿನದಿಂದಲೇ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಗಳಿಸಿದರು. ಎನ್ನಿದಿದ್ದರೂ ತನ್ನ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗಿದ್ದ ಶ್ರದ್ಧೆ ಅವರನ್ನು ಶಿಕ್ಷಣ ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಶಿಖರಕ್ಕೆ ಕರೆ ದೊಯ್ಯುವಂತಿದ್ದಿತು. ಇನ್ನು ಆ ಶ್ರದ್ಧೆಗೆ ಸಮನಾಗಿ ಪಾಂಡಿತ್ಯ, ಅದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ವಾತ್ಸಲ್ಯ, ಇದ್ದವೆಂದ ಮೇಲೆ ಇವರ ಜೊತೆಗೆ ನಿಲ್ಲಬಲ್ಲ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರ ಸಂಖ್ಯೆ ಬಹು ಸಣ್ಣದೇ ಸರಿ. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯನವರು ಕೊನೆಯವರೆಗೂ ಜ್ಞಾನ ವಿತರಣಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಇದೇ ಶ್ರದ್ಧೆ ಉಳ್ಳವರಾಗಿದ್ದರು. ಅದರಿಂದಲೇ ಅವರು ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸದಿಂದ ನಿವೃತ್ತರಾದ ಮೇಲೆ ಗೆಳೆಯರ ಒತ್ತಾಯಕ್ಕೆ ತಲೆಬಾಗಿ

ಧಾರವಾಡಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕಾಲೇಜಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ರಾಗಿ ಸಾರಿದರು. ಆ ಉಸಿರಿಗೆ ಪಾಠ ಹೇಳಿ ಹೇಳಿ ತೃಪ್ತಿಯಿಲ್ಲ; ಪರ್ಯಾಯವಾಗಿ, ಒಂದು ಪಾಠವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿರುವಾಗಲೇ ಅವರು ದೇಹವನ್ನು ನೀಗಿದರು.

ಸಹಜವಾದ ಶಿಕ್ಷಕ ಮನೋಧರ್ಮದೊಂದಿಗೆ ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯನವರು ಕವಿ ಮನೋಧರ್ಮವನ್ನೂ ಪಡೆದಿದ್ದರು. ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ಕಾರಣದಿಂದ ಇವರು ತಮ್ಮ ಪ್ರೀತಿಯ ಆಂಗ್ಲ ಕವಿತೆಗಳನ್ನು ನಮಗೆ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ನಮ್ಮ ತರಗತಿಗೆ ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾಂತರದ ಪಾಠ. ಇವರು "Fame is the spur that the clear spirit doth raise" ಎಂದು ಮೊದಲಾಗುವ Lycidas ಕಾವ್ಯದ ಪಂಕ್ತಿಗಳನ್ನೂ "Earth has not anything to show more fair" ಎಂದು ಮೊದಲಾಗುವ ವರ್ಡ್ಸ್‌ವರ್ತ್ ಕವಿಯ ಅಷ್ಟಷಟ್ಪದಿಯನ್ನೂ ಬರೆಯಿಸುವರು, ಭಾಷಾಂತರಮಾಡಿ ಎನ್ನುವರು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತಿರಿಚಿ ಮುರಿಸಿ ಮಾಡಿ ಎದುರಿಗಿಟ್ಟ ಭೀಕರ ಶಬ್ದ ಕೋಲಾಹಲಗಳನ್ನು ತಾಳ್ಮೆಯಿಂದ ನೋಡುವರು, ಸಾವಧಾನವಾಗಿ ತಿದ್ದುವರು, ಉಪಾಯವಾಗಿ ತಮಗೆ ತೋರಿದ ಪದಗಳನ್ನೂ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನೂ ಸೂಚಿಸುವರು. ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಸಾಹಿತ್ಯದಿಂದ ಆಗ ಬೇಕಾದುದು ಬಹಳ ಇದೆಯೆನ್ನುವುದು ಎಂದಿನಿಂದಲೂ ಇವರ ನಂಬಿಕೆ. ಅದು ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ರೂಪುಗೊಳ್ಳುತ್ತಿತ್ತು. ಆ ಸುಮಾರಿನಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾವಗೀತೆ ಕೆಲವನ್ನು ಅನುವಾದಿಸಿ ಇವರು ಕರ್ಣಾಟಕ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಲು ಕೊಟ್ಟರು. ಆದರೆ ಇದು ನಮಗೆ ಆಗ ತಿಳಿಯದು.

ಶಿಕ್ಷಕ ಮತ್ತು ಕವಿಯ ಮನೋಧರ್ಮದೊಂದಿಗೆ ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯನವರಲ್ಲಿ ತೀವ್ರವಾದ ಸ್ವದೇಶಾಭಿಮಾನ, ಅದರ ಅಂಗವಾಗಿ ಕನ್ನಡನಾಡನ್ನು ಕುರಿತ ಕಳಕಳಿ, ಇದ್ದುವು. ಕನ್ನಡವೆಂದು ಬಹಳ ಮಾತನಾಡಿದರೇ, ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿ ಯೋಗ್ಯತೆ ಸಾಲದ್ದರಿಂದ ಈ ಮನುಷ್ಯ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿದ್ದಾನೆ ಎಂದು ಹೇಳುವ ಕಾಲ ಅದು. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯನವರು ಮೊದಲು ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ತಮಗಿದ್ದ ಅಸಾಧಾರಣ ಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದು ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿತ್ತು. ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಕೆಲಸಮಾಡಬೇಕು; ಆದರೆ ಅದು ಕಡಮೆ ಜಾತಿಯ ಜನರ ಕೆಲಸ ಎಂಬ ಹೀನಾಯಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗಬಾರದು. ಈ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಯಿಂದ ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯನವರು ಆಗ

ನಡಸಬೇಕಾಗಿ ಬಂದ ಕ್ಷುರಧಾರಾವ್ರತದ ಕಷ್ಟ ಅವರಿಗೇ ಗೊತ್ತು. ಹದಿನೈದು ವರ್ಷ ಬಂದು ಸಮನಾಗಿ ದಕ್ಷ ತೆಯಿಂದ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಪಾಠವನ್ನು ಕಲಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಇವರು ಕನ್ನಡದ ಕವಿ ಎಂಬ ಕಾರಣದಿಂದ ಸಾಧನಚ್ಯುತಿಯಾದೀತು ಎಂಬ ಭಯ ವಿಲ್ಲದಂತೆ ನಡೆಯುವ ಕಾಲ ಬಂದಿತು. ಕಾಲ ಬಂದಿತು ಏನು, ಇವರು ತಮ್ಮಷ್ಟಕ್ಕೆ ಆ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿದರು. ಮಧ್ಯೆ ಹೆಜ್ಜೆ ತಪ್ಪಿದ್ದರೆ ಕೈಹಿಡಿಯುವ ಜನ ಒಬ್ಬರಿರಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಏಕಾಕಿಯಾಗಿ ತಮ್ಮ ಆತ್ಮಸಾಕ್ಷಿಯ ಹೊರತು ಬೇರೊಬ್ಬರ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವೇ ಇಲ್ಲವೂ ಎಂಬಂಥ ನಿಸ್ಸಹೃದಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ದುಡಿದು ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯನವರು ಹೊಸಗನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬ ನಾಯಕರು ಬೇಕಾಗುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಸಿದ್ಧರಾಗಿ ಮುಂದೆ ಬಂದರು.

ನಮ್ಮ ಹೊಸ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ “ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಗೀತಗಳು” ಗ್ರಂಥ ತಂದ ಮಾರ್ಪಾಡನ್ನು ಇಂದು ವರ್ಣಿಸಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. “ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಗೀತಗಳು” ಪ್ರಕಟವಾಗಿ ಈಗ ಇಪ್ಪತ್ತನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳು ಮುಗಿದಿವೆ. ಅದು ಪ್ರಕಟವಾದ ಗಳಿಗೆ ಅಮೃತಗಳಿಗೆ; ಅದನ್ನು ರಚಿಸಿದ ಹಸ್ತ ಅಮೃತಹಸ್ತ. ಆ ದಿನದಲ್ಲಿ ಬೆಲೆಯುಳ್ಳ ಕವಿತೆ ಹೊಸಗನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಏನಿದೆ ಎಂದರೆ ಹಲ ಕೆಲವು ಸ್ಕಂಧ ಪುಟ್ಟ ಕೃತಿ ಸಿಕ್ಕಬಹುದಾಗಿದ್ದಿತೇನೋ. ಆದರೆ ಅವನ್ನು ಹುಡುಕಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಅದಾದ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಅದೇನು ಬೆಳೆಯ ಚಿಹ್ನೆ ಕಂಡಿತು! ಅಲ್ಲಿಂದ ಈಚಿನ ಇಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಎಂಥ ಹುಲುಸು ಬೆಳೆ ಬೆಳೆದಿದೆ! ಅದರಲ್ಲಿ ಅದೆಷ್ಟು ಭಾಗ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯನವರ ಶಿಷ್ಯರಾಗಿದ್ದವರ ಕೆಲಸ! ನಿಜವಾಗಿ ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯನವರು ಪುಣ್ಯಾತ್ಮರು. ಕನ್ನಡವನ್ನು ಕುರಿತ ಅವರ ಆಸೆ ಹರಕೆಗಳು ಅವರ ನಿರೀಕ್ಷೆಯನ್ನೂ ತುಂಬುವಷ್ಟು ಫಲಿಸಿದ್ದನ್ನು ಅವರು ನೋಡಿದರು.

ಇನ್ನಷ್ಟನ್ನು ನೋಡಬಹುದಾಗಿದ್ದಿತು. ದೈವ ನಮಗೆ ಅದನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸಲಿಲ್ಲ.

ವಾರ್ಧಕ್ಯವನ್ನು ಕಾಣದೆ ತೀರಿಕೊಂಡರಾದರೂ ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯನವರು ನಾಡ ಬೇವನದಲ್ಲಿ ತಾವು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸಿದ್ದರು. ಆ ಪಾಂಡಿತ್ಯಕ್ಕೆ, ಆ ಅನುಭವಕ್ಕೆ, ಆ ಪ್ರಾಜ್ಞತೆಗೆ ತಕ್ಕಷ್ಟು ಕೃತಿಯನ್ನು ಅವರು ರಚಿಸಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ರಚಿಸಿದಷ್ಟರಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಪೂರ್ಣ

ವಾಗಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹಳೆಯದರಲ್ಲಿ ಬೆಲೆಯುಳ್ಳ ಸೊಗಸಾದ ಅಂಶವೇನು, ಹೊಸದರಲ್ಲಿ ಲಾಭಕರವಾದ ಕ್ಷೇಮಕರವಾದ ಅಂಶವೇನು. ಎಂದು ಸಾವಧಾನದಿಂದ ವಿವೇಚಿಸಿ ಇವರು ತಮ್ಮ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡರು. ಜೀವನ ವಾಡಿಕೆಯ ಸುಖದೊಂದಿಗೆ ಇವರಿಗೆ ಬಹು ವಾಡಿಕೆಯದಲ್ಲದ ಕೆಲವು ಬೇನೆಗಳನ್ನು ತಂದಿತು. ಅದನ್ನು ಇವರು ತಮ್ಮ ವಿದ್ವತ್ತಿನ ಅನುಭವದ ವಿವೇಚನೆಯ ಬಲದಿಂದ ಸಹಿಸಿಕೊಂಡರು; ಮನಸ್ಸನ್ನು ಹಗುರವಾಗಿ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡರು; ಧೀರವಾಗಿ ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡರು. ಹಾಗೆ ಬೆಳೆದ ಮನಸ್ಸು ಇವರ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿದೆ. ಇವರ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ನಾಡ ಪ್ರೇಮ ಇದೆ, ಭಾರತ ವರ್ಷದ ಪ್ರೇಮ ಇದೆ, ಸಜ್ಜನರಾದ ಆಂಗ್ಲರನ್ನು ಕುರಿತು ವಿಶ್ವಾಸವಿದೆ, ವಿಶ್ವವನ್ನು ಒಳಕೊಳ್ಳುವ ವೈಶಾಲ್ಯವಿದೆ. ಇವರು ವೇದಕ್ಕೆ ಶರಣುಹೋದರು; ಬೈಬಲನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿಕೊಂಡರು; ಖೊರಾನನ್ನು, ಜೆಂಟ್ ಅವೆಸ್ತವನ್ನು ಒಪ್ಪಿ ಅರಿತರು. ಷೇಕ್ಸ್‌ಪಿಯರನ್ನು, ಕಾರ್ಲೈಲನ್ನು, ಗಯಟಿಯನ್ನು ಗುರು ಎಂದರು; ಕಾಳಿದಾಸ ಪಂಪ ನಾರಣಪ್ಪ ಬಸವಣ್ಣರಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಹಿರಿಯರನ್ನು ಕಂಡರು. ಮಾನವನ ಪಾಲಿಗೆ, ಬಾಹ್ಯಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬ ಸೂರ್ಯನಿರುವಂತೆ, ಅಂತರ್ರೋಹಕ್ಕೆ ಒಂದು ಜ್ಯೋತಿ ಇರುವುದನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದರು. ನಮ್ಮ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬ ಋಷಿಯಂತೆ ಆದರು; ಋಷಿಯಂತೆ ನುಡಿದರು.

ಅವರ ಈ ಬೆಳೆವಣಿಗೆಯ ಮೂವತ್ತೈದು ವರ್ಷದ ಆಗಾಗಿನ ಬಯಕೆ ಇಲ್ಲಿ ಸೇರಿರುವ ಕವನಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ. “ಭರತಮಾತೆಯೇ ಭರತಮಾತೆಯೇ ಎಂದು ನೀ ತಲೆಯೆತ್ತುವೆ” ಎಂದು ಕೇಳಿ ಇವರು “ನಿನ್ನ ಹಿಂದಿನ ಭಾಗ್ಯವೆಲ್ಲವ ಮರಳಿ ಸಾಧಿಸಿ ಮೆರೆವೆವು, ನಿನ್ನ ಧರ್ಮಾಮೃತವ ಶೋಧಿಸಿ ಬರಡು ಲೋಕಕ್ಕೆರೆವೆವು, ನೈವಚಿತ್ತದಿ ನಿಲುವೆವು ಸತ್ಸೇವೆಗೆಯ್ಯುತ ಸಲುವೆವು”, ಎಂದು ನಮ್ಮ ಇಂದಿನ ಭಾರತ ಜನತೆಯ ಪರವಾಗಿ ಮಾತುಕೊಟ್ಟರು. ಮೈಸೂರೂ ಉಳಿದ ಕನ್ನಡನಾಡೂ ಒಂದು ನಾಡು, ಒಂದು ಬಾಳನ್ನು ಬಾಳಬೇಕು ಎಂಬ ತಮ್ಮ ನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ಸಾರಿದರು; ಜನದ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತಿದರು. ಕನ್ನಡಿಗರೊಂದು ಧರ್ಮವಿದೆ, ಅದರ ಗುರುತಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿಯುವ ಬಾವುಟವೊಂದಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತೋರಿಸಿದರು. “ಸಹ ನಾವವತು ಸಹ ನೌ ಭುನಕ್ತು” ಎಂದು, “ಋತವೊಂದೆ ಗೆಲ್ಲುವುದು

ಅನ್ಯತವಲ್ಲು.” ಎಂದು ಜಪಿಸಿದರು. ಕನ್ನಡ ಜನತೆಗೆ ಹಿರಿಯ ನಡೆ ಹಿರಿಯ ಮಾತಿನ ರೀತಿಯನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದರು.

ಜೀವ ಹಿರಿದಾದರೆ ಮಾತು ನಡೆ ಎಂತೂ ಹಿರಿದೇ. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯನವರ ಹಿರಿಯ ಜೀವದ ನಡೆನುಡಿಯ ಆದರ್ಶ ನಮ್ಮ ಜನಜೀವನಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕವಾಗಿ ಎಂದಿಗೂ ನಿಂತಿರಲಿ.

ಗವೀಪುರದ ವಿಸ್ತರಣ, ಬೆಂಗಳೂರು,
ಸರ್ವಧಾರಿ ಸಂ. ಆಷಾಢ ಬಹುಳ
ಸಪ್ತಮಿ ಬುಧವಾರ, 28-7-48

ಶ್ರೀನಿವಾಸ

ಒಳಬಿಡಿ

	ಪುಟ
೧. ಭರತಮಾತೆಯ ನುಡಿ	೧
೨. ಮೈಸೂರು ಮಕ್ಕಳು	೫
೩. ಕನ್ನಡ ಹೆಣ್ಣು	೭
೪. ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಪ್ರಗಾಥ	೯
೫. ಕನ್ನಡತಾಯಿ ನೋಟ	೧೫
೬. ಕನ್ನಡದ ಬಾವುಟ	೨೭
೭. ಬಾನ್‌ಕೊಂಡ ಕೃಷ್ಣನ್	೨೬
೮. ಶ್ರೀ ಜಯನ ಬೆಳಕು	೩೩
೯. ಅರಮನೆಯ ಒಸಗೆ	೩೫
೧೦. ಶುಕ್ರಗೀತೆ	೩೬
೧೧. ಪಂಪನ ಒರತೆ	೩೯
೧೨. ಧರ್ಮಯುದ್ಧ	೪೧
೧೩. ಶಿಲಪ್ಪದಿಗಾರ:-ಮುನ್ನುಡಿ	೪೪
೧೪. ಹಾರೈಕೆ	೪೫

ಶ್ರೀಯಃಪ್ರಾರ್ಥನೆ

ಭರತಮಾತೆಯ ನುಡಿ

ಭರತಮಾತೆಯೆ, ಭರತಮಾತೆಯೆ, ಎಂದು ನೀ ತಲೆಯೆತ್ತುವೆ ?
ಎಂದು ಲೋಕದ ಜನದ ಹೃದಯದಿ ನಿನ್ನ ಮಹಿಮೆಯ ಒತ್ತುವೆ ?
ಎಂದು ಮಲಿಸತೆ ನೀಗುವೆ—ಮಗು
ಓಂದು ನುಗುಮುಖವಾಗುವೆ ?

ಯಾರು ಮುಸುಕಿದ ಕಣ್ಣುಮಂಜಸು ತೆಗೆದು ಬೆಳಕನು ಬಿಟ್ಟರೋ,
ಯಾರು ಜಾಡ್ಯವ ಹರಿಸಿ ನಮ್ಮಲಿ ಹೊಸದು ಜೀವನಿಟ್ಟರೋ,
ಅವರೆ ಕಣ್ಣನು ಹಿರಿವರೇ—ಕುಡಿ
ದವರೆ ಕೊರಳನು ಮುರಿವರೇ !

ಎಲ್ಲಿ ಧರ್ಮದ ಕಂಡು ಸಾರಿದ ನಿನ್ನ ಪೂರ್ವದ ಋಷಿಗಳು ?
ಎಲ್ಲಿ ಘನತೆಯ ಬದುಕ ಹಾಡಿದ ನಿನ್ನ ಸತ್ಯದ ಕವಿಗಳು ?
ಎಲ್ಲಿ ಧರ್ಮದ ಧಣಿಗಳು—ಅವ
ರಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನದ ಕಣಿಗಳು ?

ಎಲ್ಲಿ ಕಲೆಗಳ ಬೆಳಸಿ, ಲಕ್ಷ್ಮಿಯಸೊಲಿಸಿ ನಿಲಿಸಿದ ಧೀರರು ?
ಎಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯವ ಕಟ್ಟಿ, ಶಾಂತಿಯ ಪ್ರಜೆಗೆ ಬೀರಿದ ವೀರರು ?
ಎಲ್ಲಿ ಆರೈಕೆ ರಾಜರು—ಈ
ಗೆಲ್ಲಿ ಸಾಹಸ ತೇಜರು ?

ಭರತಮಾತೆಯೆ, ಭರತಮಾತೆಯೆ, ನಮ್ಮ ಹಂಬಲು ಕೇಳದೆ ?
ದೇವಿ, ಮೌನವಿಡೀನು, ಭಕ್ತರು ನಮಗೆ ನೀತಿಯ ಹೇಳದೆ ?
ಎಂದು ಮಕ್ಕಳಿಗೊಲಿಯುವೆ—ನುಡಿ,
ಎಂದು ನಮ್ಮಲಿ ನಲಿಯುವೆ ?

ನಿನ್ನ ಧರ್ಮದ ದಿವ್ಯಪಥದಲಿ ಬದುಕ ತಿದ್ದದೆ ಹೋದವು ;
 ನಿನ್ನ ಸೇವೆಯ ಮರೆತು ನಮ್ಮಲೆ ಹೋರಿ ಸೋತವರಾದೆವು ;
 ನಿನ್ನ ಹೆರರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟೆವು—ನೀ
 ನಿನ್ನು ಸಾಕದೆ ಕಟ್ಟೆವು.

ನಮ್ಮ ಮನೆಯಲಿ ನಾವು ಹೆರರಿಗೆ ದುಡಿದ ತೊತ್ತುಗಳಾದೆವು ;
 ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯರ ಪುಣ್ಯಕೀರ್ತಿಯನುಳಿಸಿಕೊಳ್ಳದೆ ಹೋದವು ;
 ನಮ್ಮ ಬಾಳಿಸು, ಕೂಡಿಸು—ಸಲ
 ಹಮ್ಮ, ಸದ್ಗತಿ ನೋಡಿಸು.

—ಮಕ್ಕಳಿರ, ಅಕ್ಕರೆಯ ಮಕ್ಕಳ, ಹೆತ್ತ ಕರುಳನು ಮರೆವೆನೆ ?
 ಸೊಕ್ಕಿ ಸೆಡೆದವರೀಗ ತಿಳಿದಿರಿ, ಇನ್ನು ನಿಮ್ಮನು ತೊರೆವೆನೆ ?
 ಕೇಳಿ, ಎದೆಯಲಿ ಹದಿಯಿರಿ—ಹೊಸ
 ಆಳ ಬಾಳಲಿ ಹುದಿಯಿರಿ.

ದೇವ ಸನ್ನಿಧಿಯಿಂದ, ಮಕ್ಕಳ, ಮೊದಲು ಧರ್ಮವ ತಂದೆನು ;
 ಜೀವಕಲೆಗಳ ಕಲಿಸಿ ಸುಖದಲಿ ಸೊಬಗ ಬೆಳಸುತ ಬಂದೆನು ;
 ಹಿಮದ ಗಿರಿಯಲಿ ಸುಳಿದೆನು—ಕುಡಿ
 ನಿಮಿರಿ ತೆರೆಗಳ ತುಳಿದೆನು.

ಹೊಳೆದ ಸತ್ಯವ ಹಿಡಿದು ಮುಂದಕೆ ನೂಕಲಮ್ಮದೆ ಸೆಡೆದಿರಿ ;
 ಹಳದ ನೆಮ್ಮತ ಜಾತಿಮತಗಳ ಮದದ ಗುಹೆಯಲಿ ಕೆಡೆದಿರಿ ;
 ಬಯಲ ಬೆಳಕಿಗೆ ಮುಳಿದಿರಿ—ಸಮ
 ದಯದ ನಡತೆಯ ಹಳಿದಿರಿ.

ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೊಡಹುಟ್ಟಿನೊಲುಮೆಯನೊರೆವ ಗುರುಗಳನಿಳುಹಿದೆ ;
 ಒತ್ತಿ ಗಡಿಗಳ ಹಲವು ನಾಡನು ಬೆಸೆವ ರಾಜರ ಕಳುಹಿದೆ ;
 ಮರುಗಿ ಆಗೆಚ್ಚತ್ತಿರಿ—ಮ
 ತೊರಗಿ ಮುಸುಕನು ಹೊತ್ತಿರಿ.

ಕಾವಲೊಡೆದೆನು, ಪಡುವ ಕಣಿವೆಯ ತೆರೆದು ಸುರಿದೆನು ದಳವನು ;
 ದೈವಭಕ್ತಿಯ, ಭ್ರಾತೃಧರ್ಮದ, ಧೀರ ಮುಸ್ಲಮಕುಳವನು—
 ಚಿಮ್ಮಿ, ಕೆರಳಿಸಿ, ಕಲೆತರು—ಅಹ !
 ನಿಮ್ಮ ಸಮಕೇ ಮಲೆತರು.

ಕಡೆಗೆ ನೆನೆದೆನು ನನ್ನ ಮನೆತನ ನೇರವಾಗುವ ತೆರವನು,
 ಕಡಲ ರಾಣಿ ಬ್ರಿಟಾನಿಯಳ, ನನ್ನಿನಿಯ ತಂಗಿಯ ನೆರವನು ;
 ಗೆಲಿದು ನಾಡನು ಬೆಸೆದಳು—ನೆಲ
 ದೊಲುಮೆಕಟ್ಟನು ಹೊಸೆದಳು.

ಸಕಲ ಧರ್ಮದ ತಿರುಳ ಹೊರೆದಳು, ಸಕಲ ಜ್ಞಾನವ ತೆರೆದಳು ;
 ಸಕಲ ಸೀಮೆಯ ಬಳಕೆಗೆಳೆದಳು, ಸಕಲ ಕುಶಲವನೊರೆದಳು ;—
 ಅವಳ ಗುಣವನು ಮೆರೆಯಿರಿ—ಕಳೆ
 ದವಳ ಕೊರತೆಯ ಮೆರೆಯಿರಿ.

ಮುರಿಯಲಾಕೆಯ ವ್ರತವನಸುರರ ಮಕ್ಕಳುರಿದುದಿದ್ದರು ;
 ಹರಡಿ ನೆಲಸಿದ ಮಗಳ್ಳಿ ರಣುಗರು ತಾಯ ಕಾಯುತ ಬಿದ್ದರು ;
 ಅವರು ಮಡಿದೆಡೆ ಮಡಿಯಿರಿ—ಬಿಡ
 ದವರು ಹಿಡಿದುದ ಹಿಡಿಯಿರಿ.

ಹಿರಿಯ ಸಿರಿಯೊಕ್ಕಲಲಿ ಹೊಕ್ಕಿರಿ, ನಂಟನಳಿಯದೆ ಬಲಿಯಿರಿ ;
 ಅರುಹಿ, ನಯದಲಿ ಹೋರಿ, ನಂಬಿಸಿ, ಮನೆಯನಾಳಲು ಕಲಿಯಿರಿ.
 ಶಿಷ್ಯಮಾರ್ಗದಿ ನಡೆಯಿರಿ—ನಿ
 ಮ್ಮಿಷ್ಯಸಿದ್ಧಿಯ ಪಡೆಯಿರಿ.

ಮರಳಿ ಸುಗುಣರ ಕಾರ್ಯದಕ್ಕರ ಹೆತ್ತು ಕೊರಗನು ತಳ್ಳುವೆ ;
 ಮರಳಿ ಮಹಿಮೆಯ ತೋರಿ ಲೋಕದ ಜನದ ಪೂಜೆಯ ಕೊಳ್ಳುವೆ ;
 ಮಕ್ಕಳಿರ, ನಿಮಗೊಲಿಯುವೆ—ನಿ
 ಮ್ಮಕ್ಕರೆಗೆ ಮಿಗೆ ನಲ್ಲಿಯುವೆ.

ಧರ್ಮ ಶಾಂತಿ ಸ್ವತಂತ್ರವಲ್ಲವೆ ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯರ ನುಡಿಗಳು ?
 ಧರ್ಮ ಶಾಂತಿ ಸ್ವತಂತ್ರವೇ ಸನ್ನಿನಿಯ ತಂಗಿಯ ಮುಡಿಗಳು ;
 ಕೂಡ ಲೋಕವ ಕಾಯುವ—ಯಶ
 ಗೂಡಿ ಮುಕ್ತಿಗೆ ಹಾಯುವ !

—ಭರತಮಾತೆಯೆ, ಭರತಮಾತೆಯೆ, ನಿನ್ನ ಮಾತನು ಮರೆಯೆವು ;—
 ಹಿರಿಯ ಬಳಗದ ಕಾರ್ಯಚತುರೆಯ ಸಾಕುತಾಯಿಯ ತೊರೆಯೆವು ;
 ಒಂದೆ ಜನವಾಗಿರುವೆವು—ಒಲಿ
 ದೊಂದೆ ಭಾರವ ಹೊರುವೆವು.

ನಿನ್ನ ಹಿಂದಿನ ಭಾಗ್ಯವೆಲ್ಲವ ಮರಳಿ ಸಾಧಿಸಿ ಮೆರೆವೆವು ;
 ನಿನ್ನ ಧರ್ಮಾಮೃತವ ಶೋಧಿಸಿ ಬರಡು ಲೋಕಕ್ಕೆರೆವೆವು ;
 ದೈವಚಿತ್ತದಿ ನಿಲುವೆವು—ಸ
 ಸ್ನೇಹವೆಗೆಯ್ಯುತ ಸಲುವೆವು.

ಮೈಸೂರು ಮಕ್ಕಳು

ನಿನ್ನ ನಾಡಾವುದು ?

ಮೈಸೂರು.

ನಿಮ್ಮೂರದಾವುದು ?

ಮೈಸೂರು.

ಕನ್ನಡದ ಕಣ್ಣು,

ಮೈಸೂರು.

ನಾಲುಮಡಿ ಕೃಷ್ಣನ

ಮೈಸೂರು.

ಅಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರು ಬಾನ ಕರೆಯಲಿ ಹದುಗಿ ಕಾರ ಮುಗಿಲಂತಿಹುವು ಬೆಟ್ಟ ಹಬ್ಬ ;
ತೆರೆ ಎದ್ದು ಬಿದ್ದು ಬಹುಬಯಲಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳಿಗಳು, ತಾವರೆಯಕೆರೆ, ತೋಟ ಹೊಲದ ಹಸುರು;
ಕಾಡಿನಲಿ ಸುಸಿಯುತ್ತ, ಕಲ್ಲಿನಲಿ ಮೊರೆಯುತ್ತ, ಮರಳಿನಲಿ ಸುಳಿಸುಳಿದು,

ಸರಿಯ ದುಮ್ಮಕಿ,

ಪಯಿರುಗಳ ಬದುಕಾಗಿ, ಹೊಳಲುಗಳ ಬೆಳಕಾಗಿ, ಕಣ್ಣುಗಳ ಬೆರಗಾಗಿ

ಹರಿವ ಹೊನಲು.

ಅಲ್ಲಿ ಅಲೆಯಲೆಯಾಗಿ ಬಂದು, ನೆಲೆನೆಲೆಯಾಗಿ ನಿಂದು, ಹಲತೆರದಿಂದ ನುಡಿದು, ನಡೆದು,
ಕಡೆಗೆ ನಾಡೊಂದೆಂದು, ದೊರೆಯೊಬ್ಬ ನಮಗೆಂದು, ಬಾಳ ಬೆಲೆ ಹುದುವೆಂದು

ಕಲಿತು, ಕಲಿತು,

ಜಾಣಿನಲಿ, ಚೆಲುವಿನಲಿ, ಸೊಗಸಿನಲಿ, ನಯದಲೌದಾರ್ಯದಲಿ, ಕಾರ್ಯದಲಿ ಕಳಶವೆನಿಸಿ,
ಮೆರೆಯುತಿಹ ಜನವ ನಾನೇನೆಂಬೆ, ಎಂತು ನಾ ಕನ್ನಡಿಗರೈಸಿರಿಯ ಬಣ್ಣಿಸುವೆನು.

ಚಿನ್ನದ ನಾಡದು,

ಮೈಸೂರು.

ಗಂಧದ ಗುಡಿಯದು,

ಮೈಸೂರು.

ವೀಣೆಯ ಬಿಡಗದು,

ಮೈಸೂರು,

ನಾಲುಮಡಿ ಕೃಷ್ಣನ

ಮೈಸೂರು.

ಅಲ್ಲೊಬ್ಬ ನಮಗಿಹನು ನಾಯಕನು ; ಭಕ್ತಿಯಲಿ ನಿಲುನಿಲುಕಿ ಕಣ್ತುಂಬ

ನೋಡುತ್ತಿರಲು,

ಆನೆಯಂಬಾರಿಯಲಿ ನಸುನಗೆಯನಿಕ್ಕಲಕೆ ಬೀರಿ, ಜನರಕ್ಕರೆಯನುಕ್ಕಿಸುವನು.

ಧೀರನಾತನು ; ತುಂಬುಗಾಂಭೀರ್ಯದಲಿ ಸತ್ಯವನೆ ಎತ್ತಿ ನಿಲಿಸುವನು ಪ್ರಜೆಯ ತಂದೆ ;

ಮರೆತು ತನ್ನ ನು ರಾಜ್ಯಸೇವೆಯಲಿ, ಸಲಿಸುವನು ಧರ್ಮವನು ರಾಜರ್ಷಿ ಕರ್ಮಯೋಗಿ.

ಬನ್ನಿ ಕೆಳೆಯರ, ನಮ್ಮ ಬಾಳಿಕೆಯ ಕಾಣಿಕೆಯನೊಪ್ಪಿಸುವ, ಕೈಕೊಳುವ

ದೊರೆಯ ಗುರಿಯ ;

ನೋಹಿಯಾತನದು—ತನ್ನ ರಮನೆಯ ಹಸಗೆಯ್ದು ಬಿಳಗಿದಂತೆಯೆ, ಬಿಳಗಿ

ಊರ, ನಾಡ,

ಹಸಗೆಯ್ದು, ಹೊಸಗೆಯ್ದನೆಂಬೊಲುಮೆ ; ನಾವೆಲ್ಲರಾ ನಾಯಕನ ದಳದಿ

ದೀಕ್ಷೆ ಪಡೆದು,

ಮೀರಿ ಬಳಸುವ ಬನ್ನಿ ಬುದ್ಧಿಯನು ಶ್ರದ್ಧೆಯನು ಕನ್ನಡಿಗರೈಸಿರಿಯ

ಬೆಳೆಯ ಬೆಳಸಿ.

ಬೆಳೆಯುವ ನಾಡದು,

ಮೈಸೂರು.

ಇಳೆಯ ಮಾದರಿಯದು

ಮೈಸೂರು.

ಕನ್ನಡಿಗನುಸಿರದು,

ಮೈಸೂರು.

ನಾಲುಮಡಿ ಕೃಷ್ಣನ

ಮೈಸೂರು.

ಕನ್ನಡ ಹೆಣ್ಣು

ಮೊದಲು ತಾಯಿ ಹಾಲ ಕುಡಿದು,
ಲಲ್ಲೆಯಿಂದ ತೊದಲಿ ನುಡಿದು,
ಕೆಳೆಯರೊಡನೆ ಬೆಳೆದು ಬಂದ
ಮಾತದಾವುದು—
ನಲ್ಲೆಯೊಲವ ತೆರೆದು ತಂದ
ಮಾತದಾವುದು—

ಸವಿಯ ಹಾಡ, ಕತೆಯ, ಕಟ್ಟಿ,
ಕಿವಿಯಲೆರೆದು, ಕರುಳ ತಟ್ಟಿ,
ನಮ್ಮ ಜನರು, ನಮ್ಮ ನಾಡು,
ಎನಿಸಿತಾವುದು—
ನಮ್ಮ ಕವಿಗಳೆಂಬ ಕೋಡು
ತಲೆಗದಾವುದು—

ಕನ್ನಡನುಡಿ, ನಮ್ಮ ಹೆಣ್ಣು,
ನಮ್ಮ ತೋಟದಿನಿಯ ಹಣ್ಣು ;
ಬಳಿಕ, ಬೇರೆ ಬೆಳೆದ ಹೆಣ್ಣು
ಬಳಿಗೆ ಸುಳಿದಳು ;
ಹೊಸದು ರಸದ ಬಳ್ಳಿ ಹಣ್ಣು
ಬಳಿಗೆ ಸುಳಿದಳು.

ಪಡುವ ಕಡಲ ಹೊನ್ನ ಹೆಣ್ಣು,
ನನ್ನ ಬೇವದುಸಿರು, ಕಣ್ಣು,
ನಲಿಸಿ, ಕಲಿಸಿ, ಮನವನೊಲಿಸಿ
ಕುಣಿಸುತ್ತಿರುವಳು ;

೮

ಒಮ್ಮೆ ಇವಳು, ಒಮ್ಮೆ ಅವಳು,
ಕುಣಿಸುತ್ತಿರುವಳು.

ಹೀಗೆ ನನಗೆ ಹಬ್ಬವಾಗಿ,
ಇನಿಯರಿಬ್ಬರನ್ನು ತೂಗಿ,
ಇವಳ ಸೊಬಗನವಳು ತೊಟ್ಟು,
ನೋಡಬಯಸಿದೆ ;
ಅವಳ ತೊಡಿಗೆ ಇವಳಿಗಿಟ್ಟು
ಹಾಡ ಬಯಸಿದೆ.

ಬಲ್ಲವರಿಗೆ ಬೆರಗೆ ಇಲ್ಲಿ ?
ಅರಿಯದವರು ನಾಲ್ವರಲ್ಲಿ
ಕಳೆಯ ಬೆಳಕು ಹೊಳೆಯಲಂದು
ದಣಿದುಹೋದೆನು.
ಬಡವನಳೆಲುಸೇವೆಯೆಂದು
ಧನ್ಯನಾದೆನು.

ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ರಜತಮಹೋತ್ಸವ ಪ್ರಗಾಥೆ

೧

ಕಾಯಿ, ತಾಯಿ, ಕೃಪೆಯ ತೋರಿ

ನಮ್ಮ ಕೃಷ್ಣನ ;

ಬೆಳ್ಳಿಬೆಟ್ಟದೊಡತಿ, ಗೌರಿ,

ಬೆಳ್ಳಿಯೊಸಗೆಗೊಸಗೆ ಬೀರಿ

ಕಾಯಿ ಕೃಷ್ಣನ.

ಏಳು, ವಾಣಿ, ವೀಣೆದಾಳು,

ಅಮೃತವಾಣಿಯಿಂದ ಹೇಳು

ಪುಣ್ಯದರಸು, ಧರ್ಮದಾಳು,

ದೊರೆಯ ಕೃಷ್ಣನ.

ಹೊನ್ನು ನಡೆಯ, ಹೊನ್ನು ನುಡಿಯ,

ಕನ್ನಡಿಗರ ವಯಿರಮುಡಿಯ,

ಒಡೆಯ ಕೃಷ್ಣನ.

೨

ಏನು ಲಲಿತಾದ್ರಿಯಲಿ ಬೆಳಕುಗಳುಷೆಗೆ ಕಾಂತಿಯನೀವುವು !

ಮೇಲಕೇರುವ ಬೆಳಕದಾವುದು ? ಇಳಿವ ಬೆಳಕುಗಳಾವುವು ?

ಆನ ದೇವಿಯರಿವರು ಮೂವರು ?—ಕನ್ನಡದ ಸಿರಿಯೊಬ್ಬಳು,

ಅಕ್ಕತಂಗಿಯರಂತೆ ತಬ್ಬತ, ಕಡಲ ರಾಣಿಯದೊಬ್ಬಳು,

ಶ್ರೀಭರತಮಾತೆಯದೊಬ್ಬಳು :

ತನ್ನ ಮಕ್ಕಳ ಬೀರಗನಸುಗಳುಬ್ಬತಿರೆ ನಸುನಗುವಳು ;

ಭರತಮಾತೆ ! ಪ್ರೇಮಮಾತೆ !

ಮಹಿಮೆಯಲಿ ಕಳೆ ಮಿಗುವಳು.

ಗೌರಿಯೊಲಗದಿಂದ ಬಂದಳು, ಪೂರ್ಣಕುಂಭವ ತಂದಳು ;
 ದೂರ ವನಯದಿ ನಿಂದ ಕನ್ನಡಹೆಣ್ಣು ಬಳಿಯಲಿ ನಿಂದಳು ;
 ಕಳಶವಿತ್ತಿಂತೆಂದಳು—

“ ಬಾಳು, ಕನ್ನಡದರಸಿ, ಗೌರಿಯ ಕೃಪೆಯ ಸುಧೆಯನು ಚೆಲ್ಲಿಸು
 ಕೃಷ್ಣರಾಜನ ಕೀರ್ತಿ ಹಬ್ಬಿದ ಚೆಲುವುನಾಡನು ಗಲ್ಲಿಸು.
 ಕೃಷ್ಣರಾಜನ ಸಿರಿಯ ಮುಡಿಯಲಿ ಸಕಲಭಾಗ್ಯವ ಸಲ್ಲಿಸು.
 ತನ್ನ ಬಾಳನು ನಾಡ ಮೇಲ್ಮೈಗೆ ಮುಡಿಪುಕಟ್ಟಿದ ಧೀರನು.
 ತನ್ನ ಗುರಿಯನು ಬಿಡದೆ ಕೊಳುವನು, ಆತ್ಮಗುಣದಲಿ ವೀರನು.
 ಹೋಗು, ಸೊಬಗಿಯೆ, ಬಾಳು ”—ಎಂದಳು.
 ಬಳಿಯ ಕೆಳದಿಯ ಕೈಯ ಕೊಂಡಳು ;
 ಮುಗಿಲ ಮರೆಯಲಿ ಸಂದಳು.

೩

ಮಂಗಳ ಮಸಗಿತು ಮೈಸೂರರಮನೆ ; ಸಿಂಗರವಾಯಿತು ಮೈಸೂರು.
 ಕೃಷ್ಣನ ವೈಭವವೆಲ್ಲವ ತೋರುವ, ಸಾರುವ, ಮೀರುವ ಮೈಸೂರು,
 ನಾಲ್ಕುಡಿ ಕೃಷ್ಣನ ಮೈಸೂರು.
 ಬೆಟ್ಟವೊ, ಕೆರೆಯೋ, ಬೀದಿಯೋ, ಬನವೋ, ಮನೆಯೋ, ಮಹಲೋ, ಎಲ್ಲೆಲ್ಲು,
 ದಟ್ಟಗೆ ಕೂಡುವ, ಭಕ್ತಿಯನಾಡುವ, ಹರ್ಷವ ತೋಡುವ ಸವಿಸೊಲ್ಲು,
 ನಾಲ್ಕುಡಿ ಕೃಷ್ಣನ ಸವಿಸೊಲ್ಲು.
 ಎಳೆಯರು, ನಾಡಿನ ಬೆಳೆಸಿರಿವೊಳೆಗಳು, ಆಡಿ, ಪಾಡಿ, ಕುಣಿಕುಣಿದಾಡಿ,
 ಓದುವ ಹೆಣ್ಣುಗಳು ಗಂಡುಗಳುಲವರು, ಸಸಿಯನು ನೆಡುವರು, ಕೊಂಡಾಡಿ,
 ನಾಲ್ಕುಡಿ ಕೃಷ್ಣನ ಕೊಂಡಾಡಿ.
 ಅರಿವನು ಹರಡುವ, ಸಿರಿಯನು ಬೆಳಸುವ, ಪರಿಪರಿ ಕೃಷಿಯನು ರೂಡಿಸುವ,
 ತನ್ನೊಂದೊಲುಮೆಗೆ ಮರುಗಿಸಿ ಹಲಬಗೆ ನಾಡಿಗರೊಂದೆನೆ ಕೂಡಿಸುವ,
 ಆಡುವ, ಹಾಡುವ, ಬರೆಯುವ, ಕೊರೆಯುವ, ಕಟ್ಟುವ ಕಳೆಗಳ ಹೂಡಿಸುವ,
 ಹೊಸ ಹೊಸ ತೆರದಲಿ ಮನವನು ಮುಟ್ಟುವ ಕವಿಗಳಿಗುತ್ತವಮಾಡಿಸುವ,

ಪ್ರೇಮದ ಸ್ವಾಮಿಗೆ, ಕೃಷ್ಣಗೆ, ಹಿರಿಯರು ಬಿನ್ನ ಹಗ್ಗಿವರು ತಲೆಬಾಗಿ,
ನೆಚ್ಚಿನ ಮೆಚ್ಚಿನ ಬಿನ್ನ ಹ ಕರಗಿಸೆ, ಹೃದಯವನೆರವನು ಮುಡಿಪಾಗಿ,
ನಾಲ್ಕುಡಿ ಕೃಷ್ಣನ ಮುಡಿಪಾಗಿ.

ಕನ್ನಡದೇವಿಯ ಬಯಕೆಯ ಕಳಶದ ಸುಧೆ ಸುರಿದೆತ್ತಲು ಚೆನ್ನಾಯ್ತು ;
ಪ್ರೇಮದ ಸ್ವಾಮಿಯ ಕೃಷ್ಣನ ಭಕ್ತಿಯ ರಸ ಹರಿದೆತ್ತಲು ಹೊನ್ನಾಯ್ತು.
ಮಂಗಳಮಯವಾಯಿತು ನಾಡು ;

ಸಿಂಗರದಾ ಕನ್ನಡನಾಡು.

ಪಡುಗಡಲಿನ ತೆರೆ ಮುದ್ದಾಡುವ ಕರೆ, ಹೊಳೆ ಹಾಲಿಳಿಯುವ ಘಟ್ಟದೆಡೆ,
ಪಂಪನ ರನ್ನನ ಪುಟವಿಡಿಸಿದ ಕಡೆ, ಹಂಪೆಯ ತಾಂಡವವಾಡಿದೆಡೆ,
ಹೊಯ್ಸಳರೆತ್ತಲು ಕಡೆಯಿಸಿ ನಿಲಿಸಿದ ಗುಡಿಗಳ ಸೊಬಗಿನ ಕಣ್ಣ ಸೆಳೆ,
ಜಲಜಲನುಕ್ಕುವ ಕಾಲುವೆ ಬಯಲಲಿ ಪಚ್ಚೆಯ ಪಯಿರಿನ ತುಂಬುಬೆಳೆ—
ಮಂಗಳಮಯ ತಾನೆತ್ತಲು ನಾಡು,

ಸಿಂಗರದಾ ಸಿರಿಗನ್ನಡನಾಡು.

ಅತ್ತಲು, ತಾನೆತ್ತೆತ್ತಲು, ಒಮ್ಮನ, ಒಕ್ಕೊರಲಾಗುತ್ತ ಚನ ಕೂಡಿ,
ನಿರ್ಮಲಚಿತ್ತನ, ಪುಣ್ಣಿಚರಿತ್ರನ, ಕೃಷ್ಣನ ಹರಸುತ ಚನ ಹಾಡಿ,
ಚಯ, ಒಯ ಎಂಬರು, ಬೆಳೆ ಬಾಳೆಂಬರು,
ನನ್ನದು ಕನ್ನಡದೆಯೊಲವೆಂಬರು—

ಮಂಗಳ ಮಸಗಿತು ಮೈಸೂರರಮನೆ ; ಧನ್ಯತೆ ಪಡೆಯಿತು ಮೈಸೂರು,
ಕನ್ನಡನಾಡಿನ ಮನ್ನಣೆ ಪಡೆಯಿತು ನಾಲ್ಕುಡಿ ಕೃಷ್ಣನ ಮೈಸೂರು.

೪

ಎಂತೆನ್ನ ಬಗೆ ಹಾರುವುದು ನೆಗೆದು ಸಂದು
ಮೈಸೂರ ಮೊತ್ತಮೊದಲೊಸಗೆ ಬೆಳೆದಂದು !
ಸೆರೆಯಿಟ್ಟು ಕಾಡಿದಾ ಖೂಳನನು ಕೊಂದು,
ಅರಸರಸಿಯರೆಲ್ಲ ಹರಸುತಿರೆ, ಬಂದು,
ಕೈಹಿಡಿದ ರಾಣಿಯನು ಸಗುತ ಕರೆತಂದು,
ಮುದ್ದಾದ ಮೈಸೂರ ತಾವರೆಯ ತಂದು,

ದೇವಿ ಚಾಮುಂಡಾಂಬೆಯೆದಿರಿನಲಿ ನಿಂದು,
ಕೈಮುಗಿದು ಬೇಡಿದನು ಯದುರಾಯನಂದು :

“ ಕಾಯಿ, ತಾಯಿ, ಕೃಪೆಯ ತೋರಿ,

ನಿನ್ನ ಮಗನನು ;

ನಲುಗಿ, ನಿನ್ನ ನೆರಳ ಸೇರಿ

ನಲಿವ ಹೆಣ್ಣನು.

ಧರ್ಮದೊಲವ ನಮಗೆ ನೀಡು,

ಸತ್ಯ ನಿಲಿಸುವಂತೆ ಮಾಡು,

ಹಿರಿಯ ವೈತ್ರಿಗಳನು ಕೂಡು,

ಕರುಣದಿಂದ ಬಿಡದೆ ನೋಡು,

ಕಾಯಿ, ತಾಯಿ, ನಮ್ಮ ನಾಡು,

ನಮ್ಮ ಮನೆಯನು,

ನಡಸಿ ಬೆಳಸಿ, ಹಿರಿದುನಾಡು

ನಮ್ಮ ಮನೆಯನು. ’

೫

ಇಂತೆಂದು ಬೇಡಿದನು ಮೈಸೂರ ಮನೆತನದ ಮೊದಲಿಗನು ಬಾಗಿ,
ಮನಮುಳುಗಿ ಭಕ್ತಿಯಲಿ, ಚಿತ್ರದಾಳುಗಳಂತೆ ನಿಶ್ಯಬ್ದವಾಗಿ,
ಮೂಡುವಚ್ಚ ರಿಹದವ ಹಾರುತ್ತ, ಸಭೆಯೆಲ್ಲ, ಎವೆಹೊಯ್ಯದಲ್ಲಿ
ನಿಂದಿಹುದು. ಅಹ ! ಅಲುಗಿತಭಯಹಸ್ತದ ಹೂವು ; ಸಿಡಿದು ಮುಡಿಯಲ್ಲಿ
ನೆಲಸಿದುದು, ಯದುರಾಯಮಕುಟದಲಿ, ದೇವಿಕೆರೆ ಸಂಘಗೆಯದೊಂದು.
ಕೂಗಿದಳು ನೆರವಿಯಲಿ ಮುತ್ತೈದೆ, ಬೆದರಿದಳು ಮೈಮೇಲೆ ಬಂದು,
ಕೆದರಿದಳು ಬಿರಿದಲೆಯ ನರನವಿರ, ಬಿರುಬಿರನೆ ಕಣ್ಣಿರುಹಿ, ನಕ್ಕು,
ಕದಡುಬಗೆ ತಿಳಿಯಾಗಿ, ದೂರದೆಸೆ ಬಳಿಯಾಗಿ. ಮುಂದಹುದ ಹೊಕ್ಕು,
ನುಡಿದಳವಳಂದು—

ಹಣ್ಣುದುಕಿ ನೋಟವನು ನುಡಿದಳವಳಂದು—

ಗಿರಿಯ ನೆತ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ಗಂಭೀರಘೋಷದಲಿ ಗುಂಪಿನೆಲಿ ಬಂದು

ಮಳೆ ಕುಡಿದ ಹಕ್ಕಿವೊಲು ಕುಡಿಯುತಿರೆ ಕನ್ನಡದ ಕಲಿಗಳಾ ಸಿರಿಯ,
ಪಾವನದ ಮುತ್ತೈದೆ ಸವಿಗರೆದು ನುಡಿದಳಾ ಮೈಸೂರ ಸಿರಿಯ,
ಕನ್ನಡದ ನಾಡ ಸಿರಿಯ.

೭

“ ಮೆಚ್ಚಿದೆನು, ಮೆಚ್ಚಿದೆನು, ವಿಸಯನಿಧಿ ; ನನ್ನೊಲುಮೆಗುವರಿ, ಈ ಅರಸಿ,
ಚಿಕ್ಕದೇವಾಂಬೆಯನು ದುಃಖವಾವರಿಸುತಿರೆ, ಅದ ನಿನ್ನ ಕರಸಿ,
ಪರಿಹರಿಸಿ, ರಾಜ್ಯವನು ನಿನ್ನ ತೋಳಿನಲಿರಿಸಿ ಕಾಯುವೆನು, ಬಾಳು.
ಕೃಷ್ಣದೇವನ ಕುಲದ ನೆಲದರಿಕೆಯಾಳಿಕೆಯ ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದಾಳು.
ನಿನ್ನ ಮಕ್ಕಳ ಸಾಲು ಕುಡಿಯೊಡೆದು ಹಬ್ಬುವುದು, ಬೆಳಗುವುದು ಬೀಡು ;
ಕಡೆಗಾಣದಂತೆಂತು ನಿಮಿರುವುದು ಯಾದವರ ಸಂತಾನ, ನೋಡು ;
ಕರ್ನಾಟಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳು. ಹೊಳೆಹೊಳೆಯುತಿಹರೆಂತು ಹೆಸರಾಂತು !
ರಾಜೊಡೆಯ, ಸರಸಿಂಹ, ಚಿಕ್ಕದೇವ, ಮುಮ್ಮಡಿಯ ಕೃಷ್ಣೇಂದ್ರನಿಂತು,
ಹೊಸಯುಗದ ಚಾಮೇಂದ್ರ—ಹಿರಿಯರೆಲ್ಲರ ಪುಣ್ಯ ಫಲಿಸಿ ಬಂದಂತೆ.
ನಿರ್ಮಲದ ಗಗನದಲಿ ನೆಲಸಿ ಶಾಂತಿಯೊಳಿರುವ ಚಂದ್ರನೆಂಬಂತೆ,
ನಾಲ್ಕಡಿಯ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ—ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ—ಸಾಕೆನಿತು ಮಾತಿನಿತು ಸಾಕು.
ಪರಮತೇಜಸ್ವಿಗಳು, ರಣಧೀರರಪ್ರತಿಮವೀರರಾಗಿದ್ದು,
ಚಕ್ರವನು ತಡೆಯಿಲ್ಲದೊಡಿಸುತ್ತ, ಆಡುತ್ತ ದುರ್ಗಗಳ ಗೆದ್ದು,
ಯುದ್ಧ ಕಾನಂದಿಸರು ; ಕತ್ತಿಹೊಳಪನು ಚಿನ್ನದೊರೆಯೊಳಗೆ ಮರಸಿ,
ತೊಡವೆನಿಸಿ ಮಡಗಿಹರು, ಶಾಂತಿಯಲಿ ಮನಸೋತು ಸಾತ್ತ್ವಿಕವನರಸಿ.
ಸೌಮ್ಯಮೂರ್ತಿಗಳವರು, ಸಾಧುಗಳು, ಪ್ರೇಮಿಗಳು, ಭಕ್ತಿಬೋಧಕರು,
ಕಾವ್ಯರಸಿಕರು, ಗಾನಕೌಶಲರು, ಕಲ್ಯಾಣಕಾರ್ಯಸಾಧಕರು.
ಗುರುಗಳನು ಹಲವರನು ಸೇವಿಸುತ್ತ, ಧರ್ಮಸಾರವನು ಕಡೆಯುವರು,
ಸ್ವಾಮಿಭಕ್ತಿಯೊಳೆರಡನೆಣಿಸದೆಯೆ, ತಮ್ಮೊಡೆಯತನವ ನಡೆಯುವರು.
ಬ್ರಹ್ಮದಲಿ, ಕ್ಷಾತ್ರದಲಿ, ನೀತಿಯಲಿ, ನೆರೆ ಪಳಗಿ ಮೈಮೆವೆತ್ತಿಹರು.
ಒಮ್ಮೆ ನಾಡನು ತಿರುಗಿ ಹಳ್ಳಿಗರ ಸಮ್ಮದಿಯ ನೇರ್ಪಡಿಸುತಿಹರು.
ಒಮ್ಮೆ ಹೊಳಲನು ಮೆರೆದು ಮಿತ್ರರಾಚರ ಬರಿಸಿ ಸುಖಗೊಳಿಸುತಿಹರು.

ಹೊಳೆಗಳನು ತಡೆಗಟ್ಟಿ ಬೆಂದ ಕಾಡನು ಬೆಳಸಿ ಹಸುರೆರಚುತ್ತಿಹರು.
 ಬೆಟ್ಟದಲಿ ಎಹರಿಸುತ ಜಾತ್ರೆಗಳ ಸಂಭ್ರಮಕೆ ಸಡಗರಿಸುತ್ತಿಹರು.
 ಜ್ಞಾಪಿಗಳ ಗೋಷ್ಠಿಯಲಿ ಕೇಳುವರು, ಬರಸುವರು, ತಾವೆ ಬರೆಯುವರು.
 ಪ್ರಜೆಗಳೊಲುಮೆಯ ಸೆಳೆದು, ರಾಜರಲಿ ಗಣ್ಯತೆಯ ಪಡೆದು ಮೆರೆಯುವರು.

ಮೈಸೂರರಸರ ಮೊದಲಿಗ, ನೋಡು,
 ಇಂತಹ ದೊರೆಗಳ ಸೇರಿದ ನಾಡು,
 ಸಿಂಗರದಾ ಸಿರಿಗನ್ನಡನಾಡು,
 ಮಂಗಳಮಯದಾ ನನ್ನೀ ನಾಡು,
 ಕಂದದು, ಕುಂದದು, ಕೊರಗದು, ನೋಡು,
 ಮೈಸೂರರಸರ ಅರಮನೆ, ನೋಡು
 ಉರಿ ಕೊಳೆ ಸಗ್ಗದೆ ಶಿಲೆಯಲಿ ಬೀಡು
 ಉರಿಯನೆ ಹೊದೆಯುತ ನಗುವುದು ನೋಡು,
 ಹೊಳೆವುದು, ಬೆಳೆವುದು, ಸೆಳೆವುದು, ನೋಡು,
 ಸುಖದಲಿ ನೆರೆದಾ ಜನವನು ನೋಡು.
 ನಾಲ್ಮಡಿ ಕೃಷ್ಣನ ಹರಸುವರು !
 ಆತನ ಸುಖದಲಿ ಬೆರಸುವರು ;
 ಇಂತಹ ಜನವನು, ನಾಡನು, ದೊರೆಯನು
 ನಾನೆಂದೆಂದೂ ಹರಸುವೆನು,
 ನಾನೆಂದೆಂದೂ ಕಾಯುವೆನು,
 ಕಾಯುವೆನು."

೭

ಕಾಯಿ, ತಾಯಿ, ಗೌರಿದೇವಿ, ಕೃಷ್ಣರಾಜನ !
 ಬೆಳ್ಳಿ ಬೆಟ್ಟದೊಡತಿ, ಗೌರಿ,
 ಬೆಳ್ಳಿಯೊಸಗೆಗೊಸಗೆ ಬೀರಿ
 ಕಾಯಿ ಕೃಷ್ಣನ.
 ಕನ್ನಡಿಗರ ವಯಿರಮುಡಿಯ ರಾಯ ಕೃಷ್ಣನ !

కన్నడతాయ నోట

(విజయనగర సామ్రాజ్యద ఆరునూరు వర్షద హబ్బదల్లి)

౧

హిరియరెర, కేళియరెర, అక్కతంగియరెర, అణ్ణతమ్మదిరెర,
ఒసగేనుడి తందిచేను నానోంద, తాయెంద, సిరియ తాయెంద—
కేళియెర కివిగోట్టు, తాళువెర ఎదేసేట్టు, తాళి బాళువిరెర ?

కణ్ణార కండేనవళను—కండు, తందిచేను, కేళి.

అవళేన్నోళాడిదుదనాడువేను నిమ్మల్లి, కేళి.

౨

బళసి బందేను సుత్త కన్నడద నాడుగళ సిరియ నోడెత్త,
తాయెడియ కుడియ తలేగానుత్త, కరకేయ పవిత్ర యాత్రేయలి.
ఎను జేలువిన నాడు ! జేలువు జేల్లువ నాడు ! కన్నడద నాడు !
ఎను జిన్నద నాడు ! నమ్మొలుమేయా నాడు ! నమ్మినియ నాడు !
కావేరియెందమా గోదావరియ వరేగే చాచిరవ నాడు !
బళసిదేను, సుత్తిదేను, కణ్ణణియ నోడిదేను, కుణిదు హాడిదేను :
కళగే బిళియోల కప్పు, మేలి బాంబోల కప్పు, బిట్టగళు కప్పు,
కారమోడగళు కప్పు, యోళి కేరయ మడు కప్పు, తాయ కాల్ తోళివ
లుప్పు కడలదు కప్పు, జన కప్పు—ఎనెందే ? తప్పు, తప్పు !—
మూడ పడువలు తిరుగు, బడగ తేంకలు తిరుగు, కనాటదల్లి,
నిమ్మొర ఘెణ్ణగళ కణ్ణోట, తణ్ణోట కప్పు, ఒలు కప్పు !
కప్పు, బిట్టో కాణ్ణ, కన్నడద కణ్ణోట—కూపు, ఆపు !
ఓ తాయే, కన్నడద పేరతాయే, నమ్మమ్మ, దేవి, సమాజ్ఞి,
సుళిగురుళు, నగేగణ్ణ ఎను కప్పే నినగే—ముత్తిడువ కప్పు !
నిన్న కలిగళ కూపు, కేజ్జిదేయ కట్టాళ కూపు, నేజ్జాపు,

ಆರು ತಡೆಯಲುಬಹುದು—ಪುಲಕೇಶಿ ಹರ್ಷರೇ ಹೊಯ್ದು ಸಾರುವರು.
 ಕರ್ಪಿರಲಿ, ಕೂರ್ಪಿರಲಿ, ನಿನ್ನ ಬೆಳ್ಳಸು ಹೇಳು—ಕೂರಸಿಯ ಮಿಂಚು,
 ಕಾರ್ ಮಿಂಚು, ಪೆಣ್ಣುಣಿಗಳಾ ಕಣ್ಣು ಸುಣ್ಣಿಂಚು, ಅರಿದರಾ ಕೂರ್ ಸೋಟ ಮಿಂಚು !
 ಮೆಲ್ಲ ಮೆಲ್ಲನೆ ತೇಲಿ, ಆಳದಲಿ ಮಲೆಯಡೆಯೊಳಲುಗದೆಯೆ ಅಲುಗಿ,
 ಕಡಿದು ಬಂಡೆಗೆ ಬಂದು, ನೆಗೆದು ಬೆಳ್ಳಂಗೆಡೆವ ನಿರರ್ಬೀಳು ಬೆಳ್ಳು !
 ಕಡೆದ ನೊರೆ, ಚಿಗಿವ ನೊರೆ, ತೂರು ನೊರೆ, ಕುದಿವ ನೊರೆ, ಬೆಳ್ಳಿನೊಳ್ ಬೆಳ್ಳು !
 ಆ ಬೆಳ್ಳು, ಆ ತೆಳ್ಳು, ಆ ಮೆಲ್ಪು —ನಿನ್ನ ಮಕ್ಕಳ ಬಾಳಿನೊಳ್ಳು ;
 ನಿರರ್ಬೀಳ ಬೆಳ್ಳೊ ರೆಯ ಬಿಸಿಲ ಬೆಳ್ಳಿಂಗಳಾ ಮಳೆಬಿಲ್ಲ ತಳ್ಳು !
 ಬೆಳ್ಳೊಳವೊ, ತೀರ್ಥಗಳೊ, ಧರ್ಮಧರ್ಮದ ತಿರುಳೊ, ಪಾಡುವರ ಪುರುಳೋ,
 ಒಳ್ಳನ್ನಡದ ಕಲೆಯೊ, ಕುಸುರಿಗೆಲಸದ ಸಿಲೆಯೊ, ಆ ನಯವೊ, ಮೆರುಗೋ !
 ನಿನ್ನ ಚಿಣ್ಣರ ಸೊಬಗೊ, ಬೆಡಗೊ, ಮೆಲ್ಲದೆ ತಣ್ಣೊ, ಕೊಡುಗೈಯ ಬಿಣ್ಣೋ !
 ಓ ಎನ್ನ ತಾಯಿ, ಕನ್ನಡ ತಾಯಿ, ನಮ್ಮವ್ವ, ದೇವಿ, ಸಮ್ರಾಜ್ಞಿ,
 ನಿನ್ನ ನರಸುತ ಸುಳಿವ, ಸೋಂಪಿಯೆನೆ ನಿನ್ನೊಲುಮೆನಾಡಸೊಳಕೊಳುವ,
 ನಿನ್ನ ಚೆಲುವನು ಸವಿವ ಮಗುವಾರು ತಣಿಯದನು, ಹಾಡಿ ಕುಣಿಯದನು,
 ಭಕ್ತಿಯಲಿ ತಲೆದೂಗಿ ಬಾಗಿ ಮಣಿಯದನು !

೩

ಚೆಲುವು ಕಣಿ ಕಾರ್ವಾರವೆದೆ ತುಂಬಿ, ಗೋಕರ್ಣದಲಿ ಮಿಂದು, ಸಂದು,
 ಉಡುಪಿಯಲಿ ಕೃಷ್ಣಂಗೆ ಕೈಮುಗಿದು, ಮಂಗಳೂರಿನ ಹಿರಿಯ ನಂಟರಲಿ ನಿಂದು,
 ಚಾರ್ಮಾಡಿ ಘಾಟಿಯನು ಬಳಬಳಸಿ ಮೇಲೇರಿ ಬಂದವನು ಕಂಡೆ, ಕಂಡೆ !
 ಮೇಲೆ ತಿಳಿಯಾಕಾಶ, ಸುತ್ತಲೂ ಬೆಟ್ಟಸಾಲ್ ತೋಳ ತೆಕ್ಕೆಯಲಿ
 ಕಣಿವೆಯೇರುವ ಕಾಡು, ದಟ್ಟಡವಿ, ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಹಕ್ಕಿಗಳ ಹಾಡು,
 ಮರದ ಮರೆಯಲಿ ದುಮುಕುವಬ್ಬಿಗಳ ಹಬ್ಬಿ ಹರಡಿದ ಕೂಗು ಕೊರಲು !
 ಕಂಡೆನಾಕೆಯನಲ್ಲಿ, ದೂರದಲಿ, ಕಣ್ ಪುಣ್ಯ ಮಿಂಚಿ ಮರೆಯಾಯ್ತು !
 ಕನ್ನಡದ ಆ ನೋಟ, ದೇವಿಯಾ ದರ್ಶನಂ ಪೊಳೆದು ಬಯಲಾಯ್ತು !
 ಎವೆ ಹೊತ್ತಿನಾ ನೋಟ, ಸವಿನೋಟ, ಸವೆಯದೆದಿಚಿಮ್ಮುತಿಹುದಿನ್ನೊ !
 ಅಮೃತಲೋಕದ ಮಾತೆ, ಅಳಿಯದಳ್, ಬಾನ್ ಬಾಳ ಪೆರ್ಮೆಗಳ ತಾಯಿ,

ತಲೆಯಲ್ಲಿ ವೊನ್ನ ಮುಡಿ, ಪದಿದರಲ ಪೆಂಪು, ಬೆಳ್ಳಾವರೆಯ ವೊಂಗಯ್ !
 ಸುತ್ತಲಂ ವೊನ್ನಾಡ ಕನ್ನಡದ ಪೆರ್ಮನಡಿಗಳ್, ಸಾವನೊಡೆದು ಬೆಳಗಿ,
 ಕನ್ನಡದ ಮಕ್ಕಳ ಕನ್ನಡದ ವಾಲೆರೆದು, ಬಾಳ್ಗೆ ಬಾಳ್ ವೊಯ್ದು,
 ಬಾಳ್ವವರು ಮೆರೆವವರು,—ಪೆರ್ನೋಟ ! ಪಿರಿಯ ತಾಯ್ ಪಿರಿಯ ಮಕ್ಕಳ್ !
 ಕವ್ವು ಹೆಪ್ಪಿನ ಕುರುಳ ಕರ್ಮುಗಿಲ ಬಸಿರಿಂದ ತೊಟ್ಟನೊಡೆಹೊಮ್ಮಿ,
 ಬಾನ ಈ ಕರೆಯಿಂದ ಆ ಕರೆಗೆ ಚಿಮ್ಮಿ ಬಡನಡಗುವುದೆ ತೇಜಂ,
 ಆ ತೇಜದುರಿಯಂತೆ ಕಣ್ಣುಳ್ಳಿ, ಹೊರಗಡಗಿ, ಬಳಗಿದ್ದುನಿನ್ನಂ.
 ಇದೊ ಬಂದೆನೀ ಹಾಳು ಹಂಪೆಗಿಂದರಸುತ್ತ,—ಬಳಗಿದ್ದುನಿನ್ನಂ—
 ಬಳಗಿದ್ದು ಹೊರಗಣ್ಣೆ ಕಾಣೆವುದು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಆ ತಾಯ್ ನೋಟಂ.
 ತುಂಗಭದ್ರೆಯ ತಡಿಯ ಚೆದರವ ಮೊರಡಿಗಳ ಕೊರಕಲಿನ ಬಿಸಿಲ
 ಬೇಗುದಿಯ ಬಿರುಕಿನಲಿ ಮುಳ್ಳೆಡೆಯ ಕಲ್ಲುಹೂವಿಡಿದರೆಯ ಮೇಲೆ,
 ಕುಳಿತಿದ್ದಳಾ ತಾಯಿ, ಕೈಮೇಲೆ ತಲೆಯೂರಿ, ಅಳಲಿನಾಳದಲಿ!—
 “ಯಾರವ್ವ, ನೀ ತಾಯಿ? ಎತಕಿಂತೊಬ್ಬಳೇ ಕುಳಿತೆ ಕಾಡಿನಲಿ?
 ಏಕೆ ಮೊಗ ಬಾಡಿಹುದು, ಕಂದಿಹುದು, ನೊಂದಿಹುದು, ಕಾಂತಿಗುಂದಿಹುದು?”
 ಕಂಬನಿಗಳೂರುತಿಹ, ಕಳವಳದ, ಕೂರ್ಮೆ ನಡುಗಿಪ ನುಡಿಯ ಕೇಳಿ,
 ಕತ್ತೆತ್ತಿ, ಪಳಮೆಯಾಳದ ಕಣ್ಣನೆನ್ನ ಕಣ್ಣಲಿ ಸೆಟ್ಟು, ಕಯ್ಯ
 ಕುಳ್ಳಿರಲು ಸನ್ನೆಗೈದೀ ಪರಿಯೊಳಾಡಿದಳು, ತೋಡಿದಳು ತೋಳ—
 ಕಣ್ಣಾರ ಕಂಡುದನು, ತಾಯೆನ್ನೊಳಾಡಿದುದನಾಡುವೆನು, ಕೇಳಿ.

ಕಿವಿಗೊಟ್ಟು ಕೇಳಿ:

ಎದೆಗೊಟ್ಟು ಕೇಳಿ:

ಎಳಿ, ಎಚ್ಚರವಾಗಿ, ಆರಳಿ ಬಾಳಿ!

೪

“ಕೇಳಣ್ಣ, ನಾನೊಬ್ಬ ಹಳೆಯ ಮುತ್ತೈದೆ—ಹಿರಿದಾಗಿ ಬಾಳಿದವಳೊಮ್ಮೆ :
 ಈಗ ಬಡತನ, ಬಡವೆ, ಬಡವಾದೆ: ಬಡವಾದ ಮಕ್ಕಳನು ನೋಡಿ,
 ಬತ್ತಿ, ಮತ್ತಿಮ್ಮಡಿಯ ಸೊರಗಿನಲಿ ಬಡವಾದೆ—ಸಾವಿಲ್ಲ ನನಗೆ!
 ಸಾವಿಲ್ಲ—ಸಾಯುತಿಹೆ: ಹೊಸ ಮಳೆಗಳಾಗಿ, ನೆಲ ಹೊಸ ಹೊಸಲು ಹರಿದು,

ಹೊಸ ಹಮ್ಮು ಹಮ್ಮುತ್ತ, ಎಲ್ಲರೂ ನನ್ನ ಕೃತೃಗಿಯರು ಚಿಗುರಿ
ಎಲ್ಲರೂ ಚಿಲುವಾದರೆಲ್ಲರೂ ಚಿನ್ನ ವಾದರು—ನೋಡು, ನೋಡು—
ಆ ಕಡೆಗೆ, ಈ ಕಡೆಗೆ ತೂಗುವರು ತೊನೆಯುವರು, ಆ ಪೊಂಕ, ಬಿಂಕ !

ಪೇರೊಕ್ಕಲಾಗಿ ಪಾಡುವರು ;

ಅವರ ಮಕ್ಕಳು ಬೆಳೆದು ಕಳೆಗೂಡಿ ಮನೆ ಬೆಳಗಿ ಹಬ್ಬಮಾಡುವರು—

ತಾವ್ ಮೊದಲು ಬದುಕಿ,

ತಾಯ್ ಮೊದಲು ಬದುಕಿ,

ಹೆರರ ಹೊರೆಗಳನ್ನಿಳಿಸೆ, ಹೆರರ ಸರೆಗಳ ಬಿಡಿಸೆ. ಕಯ್ಯ ನೋಡುವರು.

ಆ ಸಯ್ಯ, ಆ ಪುಣ್ಯ, ನನಗಿಲ್ಲ : ನನ್ನ ಮಕ್ಕಳಿಗಿಲ್ಲ ಹಬ್ಬ —

ನನ್ನ ಮಕ್ಕಳಿಗಿಲ್ಲ ಹಬ್ಬ :

ಮಳೆ, ಸುಗ್ಗಿ ; ಬೆಳೆ, ಬೆಳಕು ; ಹಾಡು, ಹಸೆ ; ಕೂಗಾಟ, ಕುಣಿದಾಟ, ಪಾಟ ;

ಒಲೆದಾಟ, ನಲಿದಾಟ, ಒಲುಮೆ ಬೀರಾಟ,

ನನ್ನ ಮಕ್ಕಳಿಗಿಲ್ಲ—ನನಗಿಲ್ಲ—ಬಾಳ್ಗೆ ಆ ಅಕ್ಕತೃಗಿಯರು !

ನಮಗಿಲ್ಲ ಬಾಳು.

ಎಲ್ಲರೂ ಬಾಳುವೆಡೆ ನಮಗೆ ಸಾವೆ ?

ಎಲ್ಲರೂ ನಲಿವ ಕಡೆ ನಮಗೆ ನೋವೆ ?

ಏನು ಕವಿಯಿತೊ ಮಂಕು, ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ! ಯಾರೆರಚಿದರೊ ಬೂದಿ, ಕಾಣೆ,

ನನ್ನ ಸೊಲ್ಲರು ನನ್ನ ಮಕ್ಕಳೇ ! ತಾವ್ ಬಾಳಿ, ತಾಯ ಬಾಳಿಸರು.

ಹೆರರ ನುಡಿ, ಹೆರರ ನಡೆ,—ಹೆರರ ಕೂಗೇ ಕೂಗು ; ಹೆರರದೇ ಹಮ್ಮೆ !

ನನ್ನ ಮನೆ ಹಾಳು !

ನನ್ನ ನುಡಿ ಬೀಳು !

ನನ್ನ ನಾಡಿನಲಿರುಳು : ನನ್ನ ತೋಟವನಗಿವ, ತೆಂಗಡಕೆಯಿಡುವ,

ತಾವರೆಯ ಕಾಪಿಡುವ, ಮೊಲ್ಲೆ ಮಲ್ಲಿಗೆ ನೆಡುವ, ಅನಂದ ಕೊಡುವ

ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲಹರೆನಗೆ—ಹೆರರೊತ್ತೆ ಗಡಿಬಿಡುತ ಹದುಗುತ್ತ, ಸುಗ್ಗಿ ಕುಗ್ಗುತ್ತ.

ಹೆರರ ಕೈ ಕಾಯುತ್ತ, ಸಾಯದೆಯೆ ಬದುಕದೆಯೆ ಬಾಳ ನೂಕುವೆನು.

ಅರಿದೆನರಿದೆನು ಮಾತನಾಡುವಳದಾರೆಂದು : ಕನ್ನಡದ ತಾಯಿ !

ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡ ತಾಯಿ, ತನ್ನ ಹೊಂಬಸಿರಿಂದ ನಮ್ಮನ್ನು ತಂದು,
ನಾವು ಬಿಟ್ಟೊಡೆ ಬಿಡದೆ, ಹಂಬಲಿಸಿ, ಮರುಹುಟ್ಟಿ ಹಾರೈಸುತಿಹಳು—
ನಾನೆಂದೆ, ಅಳಲನಾರಿಸಬಯಸಿ—“ ಏಕಮ್ಮ, ಇನಿಸೊಂದು ಕೂರಗು ?
ಬೇಡಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಲಿ ಇನಿಸೊಂದು ಕಡುಮುನಿಸು—ಬಾರಮ್ಮ, ಹರಸು.
ನಿನ್ನ ನಾಡಿಸೊಳದೆಕೊ ಬೆಳಕು ಮೂಡಿಯದು—ಜೀವ ಕೂಡಿಯದು.
ನಿನ್ನ ಮಕ್ಕಳು ನಿದ್ದೆಗಳೆದ್ದೆ ಸಿಂಹದಂತೇಳುತ್ತ, ಮೊಳಗಿ,
ಕಣಕಿಳಿದು ಪಂಪ ನೃಪತುಂಗರಾ ಮಾತುಗಳು ದಿಟವೆನಿಸುತಿಹರು.
ಸೆರೆಯನೊಕ್ಕಡೆಗೊಗೆದು, ಬಿಡುಗಡೆಯ ಕೈಕೊಂಡು, ಹಳ ನೆನಪು ನೆನೆದು,
ಹೊಸ ಕಾಣ್ಕೆಗಳ ಕಂಡು, ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಗಳ ಮತ್ತೆ ಕಟ್ಟುತಿಹರು.
ನಿನ್ನ ನಾಡೊಂದಾಗಿ, ನಿನ್ನ ಸುಡಿ ಮೇಲಾಗಿ, ಮನೆ ಮಕ್ಕಳೆಲ್ಲ

ಪೇರೊಕ್ಕಲಾಗಿ ವಾಡುವರು !

ತಾಯ್ ಬದುಕಿ, ತಾವ್ ಬದುಕಿ, ಹೆರರ ಬದುಕಿಸರು !

ಹಾಳು ಹಂಪೆಯ ನಡುವೆ, ನಡುಕಟ್ಟಿ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಮುಡಿಪಾಗಿ ತಾಯ್ಗೆ
ಭಕ್ತಿಯಲಿ ಜೀವವನು ಸಲಿಸುವರು—ಏಳು !

ಸಡಗರದ ಆ ಕೂಗ ಕೇಳು :

ನಾಡು ಸಿಂಗರವಾಯ್ತು, ಬೀಡು ಹೆಬ್ಬೆಳಕಾಯ್ತು, ಅದೊ ಹಬ್ಬ ಮೆರೆತ !
ಹೆಣ್ಣು ಚೆಲುವನು ನೋಡು—ಗಂಡುಗಲಿಗಳ ನೋಡು—ಕಟ್ಟಾಳುಗಳನು,
ರಾಜರನು, ಋಷಿಗಳನು, ಕವಿಗಳನು, ಧೀರರನು, ಕರ್ಮವೀರರನು—
ಹೊಸತ ಹಳದನು ಮಾಡಿ, ಹಳದ ಹೊಸತನು ಮಾಡಿ, ನಾಡೊಂದು ಮೂಡಿ,
ಧರ್ಮ ಸತ್ಯಗಳಿಂದ, ಪ್ರೇಮ ಶಾಂತಿಗಳಿಂದ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದಿಂದ,
ಸುಖದಿಂದ, ಸೌಂದರ್ಯದಾನಂದದಿಂದೆಲ್ಲ ಸಮದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ
ಬಾಳರೇ ನೀ ಬಂದು ನಲಿಸಿದೊಡೆ, ಹರಸಿದೊಡೆ—ಬಾ ತಾಯಿ, ಹರಸು.
ತೇರೇರು ಬಾ ತಾಯಿ, ನಿನ್ನ ಸಿಂಹಾಸನವನೇರು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ.
ಪಳಮೆಯಲಿ ಪೇರಾಲವನು ನೀನು ಬಿತ್ತಲದು ಮೊಳೆತು, ಮರವಾಗಿ,

ಪಡುವ ಮೂಡಲು ತೆಂಕ ಬಡಗಲೆಡೆ ಕೊಂಬೆಗಳನೆಸೆದೆಸೆದು ಬೀಗಿ,
 ಈ ಕೊಂಬೆ ಕರಗಿದೊಡೆ ಆ ಕೊಂಬೆ ಬಿಳಿಲಿಳಿದು ಬೇರೂರಿ ತಾಗಿ
 ಒಂದೆ ಮರವಮರವಾಗಿರ್ಪಂತೆ, ಅಮರವಾಗಿನ್ನು ಮದೆ ಇಹುದು
 ನಿನ್ನೊಂದು ಕರ್ನಾಟರತ್ನ ಸಿಂಹಾಸನಂ—ಬಾಳ್ಗೆ, ಅದು ಬೆಳೆಗೆ
 ಕನ್ನಡದ ಮುಡಿಯಾಗಿ, ಕನ್ನಡದ ನುಡಿಯಾಗಿ, ಕನ್ನಡದ ಬಾಳ ಕುಡಿಯಾಗಿ !
 —ಬಾರಮ್ಮ, ಹರಸು.”

೬

ನಕ್ಕಳಾ ತಾಯಿ.

ಮುದುಕಿ ಎಳೆಯವಳಾಗಿ, ಮಾಸು ಮಿಂಚೆಳೆಯಾಗಿ, ಸವೆದ ಮೈ ತುಂಬಿ,
 ಕಡಲ ತೆರೆಗಳನುಟ್ಟು, ಬೆಟ್ಟಬಯಲನು ತೊಟ್ಟು, ಅರಿಲ ಮುಡಿಗಿಟ್ಟು.
 ಮುಗುಳ್ ನಗೆಯ ನಸುನಕ್ಕಳಾ ತಾಯಿ, ನನ್ನ ತಲೆಯಲಿ ಕಯ್ಯ ತಾವರೆಯನುಟ್ಟು ;
 ಸುತ್ತಲುಂ ಕಾಣಿಸಿದರೊಡನೆ—
 ಕನ್ನಡದ ಪೊನ್ನಾಡ ಪೆರ್ಮನಡಿಗಳ್ !
 ಸಾವನೊದೆವಾ ಪಾಲ ಸೂಸು ಕಿಡಿಗಳ್ !

ಹಿಂದೆ ನೀಡಿದ ಸಾಲು, ಮುಂದೆ ನೀಡಿದ ಸಾಲು, ಕನ್ನಡದ ಕರುಳುಗಳು
 —ನಡುವೆ, ಸಿರಿ ತಾಯಿ,

ಭುವನೇಶ್ವರೀದೇವಿ ರಥವನೇರಿದಳು.

ಕೂಗಿದರು ಎಲ್ಲರೂ ಒಕ್ಕೊರಲ್ !—

“ತಾಯ್ ಬಿಜಯಮಾಡುವಳು, ದಾರಿ ಬಿಡಿ, ದಾರಿ ಬಿಡಿ, ಅಡ್ಡ ಬಾರದಿರಿ.
 ಭಾರತಾಂಬೆಯ ಹಿರಿಯ ಹೆಣ್ ಮಗಳೆ, ದಾರಿ ತೋರುವ ಹಿರಿಯ ಸೊಡರೆ,
 ಬಾಳಮ್ಮ, ಬಾಳು !

ನೀನ್ ಬಾಳೆ, ಏನ್ ಬಾಳು ನಿನ್ನ ಮಕ್ಕಳದು !—ಬಾನ್ ಬಾಳು, ತಾಯೆ—
 ಬಾಳಮ್ಮ, ಬಾಳು !”

೭

ಜೆಲುವೆಯರ, ಚೆನ್ನಿಗರ, ಹಿರಿಯ ತಾಯ್ ಮಕ್ಕಳಿರ, ಒಡಹುಟ್ಟಿದವರಾ,
 ಒಸಗೆನುಡಿ ಕೇಳಿದಿರ, ತಾಳಿದಿರ ಎದೆಯಲ್ಲಿ, ತಾಳಿ ಬಾಳುವಿರಾ,

ನಾಡು ನುಡಿ ನಡೆಗಳನು ಮುನ್ನಡೆಗೆ ನಡಸುತ್ತ, ಮುಂದೆ ಸಾಗುವಿರಾ ?
ಭಾರತದ, ಲೋಕದಾ ಮಕ್ಕಳಲಿ ಹಿರಿದಾಗಿ ತೂಕ ತೂಗುವಿರಾ ?

ಬನ್ನಿ, ಓ ಮಕ್ಕಳಿರ,

ಒಕ್ಕೊರಲಲ್ಲರೂ ಕೂಗಿ ಈ ಒಕ್ಕೂಗ—ಈ ಹಿರಿಯ ಕೂಗ—

“ ಸಿರಿಗನ್ನಡಂ ಗೆಲೆ, ಹಿರಿಗನ್ನಡಂ ಗೆಲೆ, ಬಾಳ್—

ಕನ್ನಡದ ತಾಯ್ ಗೆಲೆ, ಬಾಳ್.”

೧೯೩೬.

ಕನ್‌ನಡದ ಬೀವುಟ

ಎರಿಸಿ, ಹೀರಿಸಿ, ಕನ್‌ನಡದ ಬೀವುಟ !
ಬೀವು ಕನ್‌ನಡನೇಡು, ಅೀಹ ಕನ್‌ನಡನುಡಿ !
ಹೀರಿಸಿ, ತೀರಿಸಿ, ಕೆಚ್‌ಚೆದೆಯ ಬೀವುಟ !
ಗೀಳಿಯಲಿ ಫಟಪಟ, ದೀಳಿಯಲಿ ಚಟಚಟ,
ಉರಿಯಿತೀ ಉರಿಯಿತು ಹಗೆಯ ಹಟ ಮನೆ ಮುಟ,
ಹೀಳ್ ಹೀಳ್ ಸುರಿಯಿತು ಹಗೆಯ ಬೀಡಕ ಕಟ !
ಬೀಳ್ ಕನ್‌ನಡ ತೀಯ್ !
ಎೀಳ್ ಕನ್‌ನಡ ತೀಯ್ !
ಅೀಳ್ ಕನ್‌ನಡ ತೀಯ್ !
ಕನ್‌ನಡಿಗರೊಡತಿ ಬೀ ರೀಜೀಶ್‌ವರೀ !

ಮೌರ್ಯ ಕಳಚುರ್ಯರು, ಗಂಗರು, ಕದಂಬರು,
ರಟ್ಟರು, ಚಳುಕ್ಯರು, ಹೊಯ್‌ಸಳರು, ಯೀದವರು,
ಇಳಿಗೆ ಮೀಲೀದವರು, ಬೀಣರು, ಜೀಣರು,
ಕೊಲೆಯ ಕೀಳ್‌ಕಿಚ್‌ಚಿಗೆ ತಂಪುಮಳೆ ತಳಿದು,
ಚೆಲುವು ನೆಲ ಸೀಲುತ್‌ತು, ಕಲೆಯ ಹೊಂಬೆಳೆಯಿಟ್ಟು,
ನಗಿಸಿದರು ನೇಡನು, ಕಡಿದು ಕಗ್ಗೇಡನು :
ಮೀನವನ ದೀವತಿಗೆ ತಂದ ಜಿನಭಕ್ತರು,
ಹಂಪೆಯ ವಿರೂಪೀಕ್ಷ ಪುತ್ರರು, ವಿರಕ್ತರು,
ವೀರನೇರೀಯಣನ ಕೈಪೆಯೀಷಕ್ತರು,
ಶೀರೀ ಗೌರಿ ಕೀವಲಿಹ ರೀಯರನುರಕ್ತರು,
ನಮ್‌ಮ ತೀಯ್ ಮಕ್‌ಕಳು—
ಬೀಳ ಬೀಳದಿಂಗಳಲಿ ಒಲಿದು ನಲಿದವರು—
ಬೀವೊ ಬೀಲವೊ ಬರಲಿ, ಮಲಾಲಿಗೆಯೊ ಮುಳ್‌ಳೋ,

ಬೀನ ಬಿಳಕಿನಲಿ, ಮೀನದಳುಕಿನಲಿ,
 ಚೆನ್ನನು ಬದುಕನು ಕುಣಿಸಿ ಬಲಿದು ಸಲಿದವರು—
 ನಮಾಮ ತೀಯಣುಗರು,
 ಪಂಪನೋ, ರನ್‌ನನೋ, ಬಸವನೋ, ಮುಧವನೋ,
 ಅಲಿ ಅಕ್ಕ ಕಮಹದೇವಿ, ನೇರಣಪ, ಚಿಕದೇವ,
 ಬಹುಕಣ, ಹೊನ್ನ ನಮಾಮ, ನಮಾಮಮಮನಳೆಯರು,
 ಚೆಲುವ ಚೆಲುವೆಯರು—ಚೆನ್ನನದ ಚೆನ್ನಣರು,
 ಕಲಿಗಳು, ಕಿಡಿಗಳು, ಗಂಡರು, ಮೊಂಡರು,
 ನಲಿದೊಲಿದು ಬಿಚ್ಚೊಂಡು ನೆಚ್ಚಿಂಗೆ ಮೆಚ್ಚಿಂಗೆ
 ಕಿಚ್ಚಿನಲಿ ಹೇಯಾದು ನಲಾಲನ ಹಿಡಿದ ಹೆಂಡಿರು,
 ಸತಿಗಳು, ಯತಿಗಳು, ವಾರತಿಗಳು, ಕೃತಿಗಳು—
 ಕನ್ನಡದ ಬೀವುಟವ ಹಿಡಿಯದವರೇರು ?
 ಕನ್ನಡದ ಬೀವುಟಕೆ ಮಡಿಯದವರೇರು ?
 ನಮಾಮ ಇಲಿ ಬೀವುಟಕೆ ಮಡಿಯದವರೇರು ?
 ಹೇಳಿರೋ ಹೆಸರೊಂದು ನೆನಪಿನಲಿ ಸುಳಿದರೆ !
 ಹುಡುಕಿರೋ ಹೇಡಿ ತೀನೊಬ್ಬ ಮನಗುಳಿದರೆ !
 ಕನ್ನಡದ ನೇಡಲೇ,
 ಕನ್ನಡದ ಸುಡಿಯಲೇ,
 ಕನ್ನಡದಿಗನೆದೆ ಕಡಿದ ತೆನೆಯಲೇ ಕೆನೆಯಲೇ !
 ಬಿಳಕು ಹರಿಯಿತು ಎಲೆಳಿ,
 ಇರುಳು ಸವೆಯಿತು ಎಲೆಳಿ,
 ತೀಯ ಕರೆ ಕೇಳಿ,
 ಎಲೆಳಿರೋ, ಎಲೆಳಿರೋ, ಬೀಳ ಬಲಿ ಬೇಳಿರೋ
 ಎಲೆಲೊಲುಮೆಯು ಕೂಡಿದೊಂದೊಲುಮೆ ತೀಳಿರೋ,
 “ ತೀಯುಳಿಯೆ ನೇನುಳಿದೆ,
 ತೀಯುಳಿಯೆ ನೇನಳಿದೆ.

ಮನೆ ಕೇಯಿ, ತುರು ಕೇಯಿ, ನಡೆ ಗಡಿ ಗುಡಿ ಕೇಯಿ,
ಕೇಯಲೇರೆಯ, ಸೇಯಿ,"

ಎಂದೆಲೆಲ ಎಳೆಳೆರೋ—

ಅಹ ಕನ್‌ನಡನುಡಿ, ಅಹ ಕನ್‌ನಡನೇಡು,
ಹಿರಿಯ ಕನ್‌ನಡ ಪಡೆ, ಮರಿಯ ಕನ್‌ನಡ ಪಡೆ,
ಎಳೆಳೆರೋ, ಬೇಳೆರೋ,

ಕನ್‌ನಡದ ಬೇವುಟವ ಹಿಡಿಯಿರೋ, ನಡೆಯಿರೋ !

ಎಳೆಳ್ ಕನ್‌ನಡ ತೇಯ್,

ಬೇಳ್ ಕನ್‌ನಡ ತೇಯ್,

ಅೇಳ್ ಕನ್‌ನಡ ತೇಯ್,

ಕನ್‌ನಡಿಗರೊಡತಿ, ಬೇ ರೇಜೇಶ್‌ಪರೀ !

ಇಂದಿನದೆ ಹೇಳಿರೋ ಇೇ ನಮ್‌ಮ ಬೇವುಟ !

ಕುಂದಿಹುದೆ ನೋಡಿರೋ ಇೇ ನಮ್‌ಮ ಬೇವುಟ !

ಕಂದದಿದೆ ಇಂದಿಗೂ ಕನ್‌ನಡದ ಬೇವುಟ !

ಎನೇನ ಕಂಡುದೋ ಬೇನೇಡಿ ಬೇವುಟ !

ಅೇವುದನು ಕೇಣದೋ ಜೀವಕಳೆ ಬೇವುಟ !

ಕನ್‌ನಡದ ಬೇವುಟಗಳೊಂದೇದ ಬೇವುಟ !

ಎೇರಿಸಿ, ಹೇರಿಸಿ, ತೋರಿಸಿ ಬೇವುಟ !

ತೇಲೇಡು, ಮೇಲೇಡು ಬೇಲೇಡು ಬೇವುಟ !

ಚೆಲುವೇಗು, ಗೆಲುವೇಗು, ಬಲವೇಗು, ಬೇವುಟ !

ಹೊನ್‌ನೇಗಿ, ಹೆಣ್‌ನೇಗಿ, ಹಸನೇದ ಮಣ್‌ನೇಗಿ,

ಹೊಸಹೊಸತು ಕಣ್‌ನೇಗಿ, ಬೆಳಕೇಗಿ, ಬೆಳೆಯೇಗಿ,

ಕುೇಡುತಿಹ ಕನ್‌ನಡದ ಹೊಮ್‌ಮುಗೆಯ ಕೇವೇಗಿ,

ಪರಿಪರಿಯ ಹೊಂಬಗೆಯ ಹೆರಿಗೆಯೇ ನೋವೇಗಿ,

ಸಿರಿಯ ಜಯಚೇಮನೇ* ಹಿರಿಯೊಲುಮೆ ಹುೇವೇಗಿ,

* ಮೊದಲು—ನೇಲುಮಡಿ ಕೃಷ್ಣನೇ

ಒಳ್ಳೆ ಎಲೆ ಬೇವುಟ !
 ಬೇಳ್ ಕನ್ ನಡ ತೇಯ್,
 ಎಳ್ ಕನ್ ನಡ ತೇಯ್,
 ಅಳ್ ಕನ್ ನಡ ತೇಯ್,
 ಕನ್ ನಡಿಗರೊಡತಿ ಬೇ ರೇಬೇಶ್ ಮರೇ !

೧೯೩೮.

ಬಾನ್‌ಕೊಂಡ ಕೃಷ್ಣನ್

೧

ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಪಾಡುವೆನ್ ನನ್ನ ದೊರೆ ಕೃಷ್ಣನ್—

ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಪಾಡುವೆನ್ ರಾಜರ್ಷಿ ಕೃಷ್ಣನ್.

ನನ್ನ ದೊರೆಗೆನ್ನ ಪೊರೆದಾಳ್ವಂಗಿ,

ನನ್ನೊಲವಿನಾಣ್ಣಂಗಿ,

ನನ್ನ ಸಿರ ಭಕ್ತಿಯೊಡೆಯಂಗಿ,

ಭಕ್ತಕನಕಂಗಿ,

ಕಲಿಕಾಲ ಒನಕಂಗಿ,

ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರೇಮಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಪೂಜ್ಯಂಗಿ,

ಆದರ್ಶ ಪುರುಷಂಗಿ,

ಆದ ಕೃಷ್ಣಂಗಿ,

ಹಂಬಲಿಸಿ ನೆನೆದು ನೆನೆದು, ಕಂಬನಿಯ ಕರೆದು ಕರೆದು,

ಅಳುವರೊಡನತ್ತತ್ತು ಪಾಡದೆಂತಿರ್ಪೆನ್ ?

ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಪಾಡುವಂ, ಬಾ ವಾಣಿ, ನಮ್ಮ ದೊರೆ ದೇವರೂರೆ ಕೃಷ್ಣನ್

ನಾಲುಮಡಿ ಕೃಷ್ಣನ್.

ಓಂತೊಮ್ಮೆ ನಾವಿರ್ವರುಂ ಪಾಡಿದಂತಲ್ಲು,

ಸಂತಸದ ಹೆಬ್ಬೆಳೆಯ ಪೊನ್ನ ಪಾಡಲ್ಲು

ಇಂದಿನೀ ಪಾಡು,

ಬಂದಿದೆಯ ಪಾಡು.

ಹಂಬಲಿಸಿ ಕೊರಗಿ ಕೊರಗಿ, ಕಂಬನಿಯ ಕರಗಿ ಕರಗಿ,

ಅತ್ತತ್ತು ಸೊರಗಿ ಸೊರಗಿ,

ಸೆರೆಬಿಗಿದ ಕೊರಲಿಂದ ಪಾಡುವಂ, ಬಾ ವಾಣಿ, ನಮ್ಮನಿಯ

ದೊರೆಯನಿನ್ನೊಮ್ಮೆ.

೨

ಆದನೇ ಕೃಷ್ಣನ್ !

ಪೋದನೇ ಕೃಷ್ಣನ್ !

ಆಯ್ತೆ ಆ ಬಾಳೆ !

ಪೋಯ್ತೆ ಪೊನ್ನಾಳೆ !

ಕನ್ನಡದ ಕಣ್ಣುಮಣಿ, ಕರ್ನಾಟ ಬೀವುಮಣಿ ಬೆಳಗದಿನ್ನೆ ಮಗಿ,

ಧರ್ಮಪಥಮನ್ ತೋಳಗಿ ಬೆಳಗದಿನ್ನೆ ಮಗ,

ರಾಜಪಥಮನ್ ತೋಳಗಿ ಬೆಳಗದಿನ್ನೆ ಮಗ.

ನಡುವಗಲ ನೇಸರನು ಕರ್ಪು ಪಿಡಿದಿಡಿದಂತೆ,

ನೆರೆಯ ಬೆಳ್ಳಿಂಗಗಳನು ಪಾವು ಗಿಡಿದಂತೆ,

ತಿಳಿಯಾದ ಬಾನಿಂದ ಬರಸಿಡಿಲ್ ಸಿಡಿದಂತೆ,

ಬೆನ್ನಿರಿವ ಕಳೆಕೊಲೆ ಸುಗಿಯಂತೆ,

ಎತ್ತಣಿಂದೆರಗಿತೋ ಮೃತ್ಯು !

ಓ ಹಾಳು ಮೃತ್ಯೂ,

ಇರಿದೆ ನೀನ್ ಭೂಲೋಕದಾರ್ಶ ರಾಜನನ್.

ಇರಿದೆ ನೀನ್, ನಿಷ್ಕರುಣಿ, ಕಾವ್ಯರಸ ಭೋಜನನ್,

ಮುರಿದೆ ನೀನ್, ಓ ಪಾಪಿ, ಪೂರ್ಣ ಪುಣ್ಯಾತ್ಮನನ್,

ಮುರಿದೆ ಸಿಂಹಾಸನದ ನಿರ್ಮಲ ಮಹಾತ್ಮನನ್,

ಒಂದಿರಿತಕಿದೆ ನೀನೆಲ್ಲರಿದೆಯನ್,

ಒಂದಾದ ಕರ್ನಾಟದೆಲ್ಲರಿದೆಯನ್,

ಚಂದ ಬಾಳನ್ ಮೆಚ್ಚು ವೆಲ್ಲರಿದೆಯನ್ !

ಬೆಳಗಿಸಲಿ ತಂಗಾಳಿ ಸುಸುನುಸುಳಿ ಬಂದತ್ತು—

ಪೊಲ್ಲನುಡಿಯಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸುಳಿಸುಳಿದು ಬಂದತ್ತು—

ಬಿಂಗಳೂರರಮನೆಯ ಕಾಂತಿ ಕುಂದಿತ್ತು—

ಮೈಸೂರಿನರಮನೆಯ ಕಳಶ ಕಳಚಿತ್ತು—

ದುಃಖ ಭಾರವ ಹೊತ್ತು,

ರಾಜಬೀದಿಯ ನೆರೆದ ಕಿಕ್ಕಿರಿದ ಕಣ್ಣು ಹಿರಿದತ್ತು,
ಅರಮನೆಯ ಕೊರಲೊಡನೆ ಕೊರಲಾಗಿ ನಾಡು ಬಿಕ್ಕಿತ್ತು,
ಸಿಟ್ಟುಸಿರ ಬಿಸಿಯಳಲ ಹುಚ್ಚು ಹೊಳೆಯುಕ್ಕಿತ್ತು—

ಅದ ಕೇಳ್ದರಾರು ?

ಮೆಲ್ಲೆದೆಯ ಕಲ್ಲೆದೆಯಮಾಡಿ ಅದ ತಾಳ್ದರಾರು ?

—ಮುಂದೆ ನಡೆ, ಮುಂದೆ ನಡೆ, ಓ ವಾಣಿ—ಹೂವುಗಳ ಚೆಲ್ಲು ;

ಅಳಿ, ಅಮಂಗಳಮೇ—ಮಂಗಳಮೆ, ಗೆಲ್ಲು.

೩

ಮಧುವನದೆ ತಾಯ ಬಳಿ ಚಂದಸವನೊಟ್ಟಿ,

ಎಧಿಕೊಂಡ ರಾಜನೆಗೆ ರಾಜವೈಭವ ಕಟ್ಟಿ,

ಉಳಿದೆಮ್ಮ ಪುಣ್ಯಮಾ ಎಳಅರಸು ಮಗನುಂ,

ಕೆಳೆಯನಾ ಮಂತ್ರಿಯುಂ, ಪ್ರಜೆಗಳಾ ಪಿರಿಯರುಂ, ಪರಿವಾರವುಂ,

ನಸುನಗುತೆ ಮಲಗಿದ್ದ ಸ್ವಾಮಿಯನ್ ಪರಸಿ,

ಕಡೆ ದರ್ಶನಂಗೊಂಡು, ಭಕ್ತಿಯಿನ್ ಕೈಮುಗಿದು,

ದೇವಲೋಕಕ್ಕಯ್ಯೆ ಕಯ್ಯೆಡೆಯನಿಟ್ಟರ್,

ಅಗ್ನಿ ದೇವನೆಗೆ ಕೊಟ್ಟರ್.

ಆ ದಿವ್ಯ ತೇಜೋಗ್ನಿ ಯಿಂದಗ್ನಿ ತೇಜಮದು ಕಳೆ ತುಂಬಿ ಬೆಳಗಿ,

ಪೊಗೆಪೊಗೆದು, ನೆಗೆನೆಗೆದು, ಮುಗಿಲ ಕಡೆ ನಡೆಯುತ್ತಿರೆ ಅಗ್ನಿ,

ಉರಿ ತಟ್ಟಿದವರಾರು ?

ತಂದೆ ಕಳೆದೀ ನಮ್ಮ ಬಾಳೇತಕೆಂದು,

ನೋಯದವರಾರಂದು, ಬೇಯದವರಾರಂದು, ಸುಯ್ಯದವರಾರು ?

ಕರುಳಿಲ್ಲದಾ ಬಿದಿಯ ಬಯ್ಯದವರಾರು ?

ಸ್ವರ್ಣಯುಗಮಾಯ್ತೆಂದು ಮರುಗದವರಾರು ?

ಇನಿತಾಯ್ತೆ, ಹಿಡಿಮಣ್ಣು, ಹಿಡಿಬುದಿ, ಆಳ ಬಾಳು ?

ಬಡವನೋ, ಬಲ್ಲಿದನೋ, ದೊರೆಯೋ, ಹುಳುವೋ,

ಇನಿತೆ ಈ ಬಾಳು ?

—ಮುಂದೆ ನಡೆ, ಮುಂದೆ ನಡೆ. ಓ ವಾಣಿ—ಹೂವುಗಳ ಚೆಲ್ಲು ;
ಅಳಿ, ಅಮಂಗಳಮೇ—ಮಂಗಳಮೆ, ಗೆಲ್ಲು.

೪

ಮಂಗಳಮೆ ಗೆಲ್ಲು !

ಹೂವಾದ ಬಾಳುದಿರೆ, ಹಣ್ಣಾಗಿ ಬಹುದು—ಮತ್ತೆ ಹೂವಹುದು.

ಬೂದಿ ಬೂದಿಗೆ ಕೂಡೆ, ಮಣ್ಣು ಮಣ್ಣಾಗೆ,

ಮೃತನಮೃತನಾಗುವನು,

ದಿವ್ಯಕಳೆಯಿನ್ ಕೂಡಿದಾತ್ಮವಾಗುವನು.

ಆತ್ಮವಾತ್ಮಕೆ ಕೂಡಿ ಹಿಗ್ಗುತಿಹುದು.

ವಾಣಿ ಕಣ್ಣನ್ ಕೊಟ್ಟು ತೋರಿದಳು—ತೋರಿದೊಡೆ ಹಿಗ್ಗಾಗಿ ಕಂಡೆನ್ !

ಬಾನ್ ಕೊಂಡ ಕೃಷ್ಣನ್,

ನೊನ್ನೆಲ್ಲಮನ್ ಗೆಲ್ಲು, ಬಾಸುಮನ್ ಕೊಂಡ ಕೃಷ್ಣನ್ !

ವಾಣಿ ಕಣ್ಣನ್ ತೆರೆಯೆ, ಕಂಡೆನ್

ಬಾಸೊಳೊಂದಾಟಮನ್,

ಪೊಸತು ಸಿರಿಮಾಟಮನ್,

ಕೃಷ್ಣಂಗೆ ಪಾಡುವಾ ಶಾಶ್ವತದ ಪಾಟಮನ್.

ಪೊನ್ನ ಪಲ್ಲಕ್ಕಿಯನ್ ಭಕ್ತಿಯಿನ್ ಪೊತ್ತು,

ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷದ ಪೂವನೆರಚುತ್ತ ಸುತ್ತು,

ಆನಂದ ಸೃತ್ಯಮನ್ ಕುಣಿದು ನಡೆದತ್ತು

ದೇವಗಣ ಮುಕ್ತಗೊಡೆಡೆಗೆ.

ಲೋಕದಿನ್ ಲೋಕದೆಡೆಗೆ—

ಮುಷಿಲೋಕ, ದೇವಲೋಕ,

ರವಿಲೋಕ, ಚಂದ್ರಲೋಕ,

ವೀರರಾ ಭೋಗದಾ ಸ್ವರ್ಗಲೋಕ,

ತಪಸಿನಾ, ಸತ್ಯದಾ, ಧರ್ಮದಾ, ಬ್ರಹ್ಮದಾ ಲೋಕ,

ಶಿವಲೋಕ, ವಿಷ್ಣುಲೋಕ—

ಆ ಪರಮಪದವಾದ ಮೋಕ್ಷ ಲೋಕ—
ಲೋಕದಿನ್ ಲೋಕದೆಡೆಗೆ,

ದೇವಗಣ ಪೊತ್ತ ನಡೆಗೆ !

ಆನಂದ, ಆನಂದ, ನಿತ್ಯಶುಭಮಂಗಳಂ !

ಅಳಲದಿರಿ, ತೋಳಲದಿರಿ, ಆನಂದ, ಮಂಗಳಂ !

ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ ದೇವನಿಗೆ ನಿತ್ಯಶುಭಮಂಗಳಂ.

೫

ಅಳಲೊಳಾನಂದಂ !

ಕೃಷ್ಣ ನಸ್ತಮಸಯ್ಯೆ, ಸಿಸ್ತೇಬವಾಗಿದ್ದ ದೈವಂಗಳೆಲ್ಲಂ

ಅಳಿವುಳಿವು ಸಲೆಯರಿತು ತೀವಿದುವು ಚೆಂದಂ.

ಕೃಷ್ಣ ನಾರಾಧನೆಯ ಶಕ್ತಿಗಳವೆಲ್ಲಂ

ಕಳೆದು ತಲ್ಲಣವೆಲ್ಲ ಮೂಡುತಿರೆ ಸನಹಿನಲಿ ಗೆಲ್ಲಂ

ಕೃಷ್ಣ ಯೋಗೀಶ್ವರನ ಭಾವನೆಯ ಸಿದ್ಧಿಯೊಂದಂದಂ

ಮೊಳೆವಂತೆ ಮಸಗಿದುವು ಚೈತನ್ಯದೇವಕಂಗಳಿಂದಂ.

ಕೃಷ್ಣ ನೆಣಿಸಿದ್ದೆ ಣಿಕೆಯೊಂದೊಂದೆ ? ಗೆಯ್ಯೆಯೊಳ ಬತ್ತಿದ್ದೊಂದೆ ?

ಹೊಳೆವ ಕನಸೇನೊಂದೆ ? ಹೂಡಿರ್ದ ಬಯಕೆಯೊಂದೊಂದೆ ?

ಕೃಷ್ಣ ನೊಲಿದಾಳ್ಗೊಂಡ ಇಹಪರದ ಧೈಯಂಗಳೆಲ್ಲಂ

ಬೆಳೆಯುತಿವೆ ಬೆಳಸುತಿರುವಭಿಮಾನಿ ದೇವತೆಗಳಿಂದಂ.

ಕೃಷ್ಣ ನಾಡಿದ ನುಡಿಯದೊಂದುಂ

ಅಳಿವ ನುಡಿಯಲ್ಲಂ—

ಮೈಸೂರ ಮೈಸಿರಿಯ ಬಳವಿ,

ಕರ್ನಾಟದೊರ್ನೋಟದಳವಿ

ಭಾರತದೊಳೊಕ್ಕೂಟದಾಳ್ಗೆ,

ಬಿಡುತೆಯೊಳಗೆಲ್ಲರಿಗೆ ಬಾಳ್ಗೆ,

ಬಡವರಲಿ ಸಿರಿ ಬರುವ ಸೊಂಪು,

ಕುಡಿವರಿದು ಕಲೆ ತರುವ ತಂಪು,

ಯುದ್ಧದಲಿ ದುರುಳರನು ಮುರಿದೆಸೆವ ಗೆಲವು,
ಶಾಂತಿಯಲಿ ಕಲಾಣ ಗುಣದೊದವು ನಲವು,
ಕೃಷ್ಣ ತೋರಿದ ಬೆಳಕು ಮೆಚ್ಚುತ್ತ ನಿಂದು
ಬೆಳಗುತಿಹುದೆಂದೂ.

ಅಳಿದನೇ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಳಿಯನ್ !
ಇರ್ದನೇ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿರ್ದನ್—ಛೇರಧರ್ಮಾತ್ತರಲ್ಲಿದ್ದನ್ !
ಅಲ್ಲಿದ್ದನಿಲ್ಲಿದ್ದನೆಲ್ಲೆಲ್ಲೆವಿದ್ದನ್ !
ಬಸವಳಿದ ಭಾಗ್ಯದೇವತೆಗಳಂತಿದನು,
ಪೊಸೆಯಿಸುವರಾನಂದ ಸೃಷ್ಟದೊಳಿದನು,
ವಾಡುತ್ತ ಸ್ವರ್ಗದೊಳಗಿದನು.

೬

ಅನಂದದಲಿ ಕೇಳಿ ಸ್ವರ್ಗದೊಳಗಿದನು
ಬಾನಂದವನು ಸವಿದ ಸುಖದ ಯದು ಭೂವನ್,
ಪುಟ್ಟುಪೊಂದುಗಳೊಳಗಸರಿತಮ್ಮತರೂಪನ್,
ಕಲೆತೆಲ್ಲ ಒಂದನ್,
ನಲಿಯುತ್ತೊಂದನ್

ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನನ್ ಕಾಣಲೊಗ್ಗಿನಲಿ ನಿಂದನ್.
ಅನಂದದಿನ ತಬ್ಬಿ, ಅನಂದ ಬಾಷ್ಪಮನ್ ಸುರಿದು,
ಅನಂದದೊಲವಿಂದ ಸೊಲ್ಲಿಸಿದರುಲಿದು—
ಯದುರಾಯ, ರಾಜೋಡೆಯ, ಚಿಕದೇವ, ಮುಮ್ಮಡಿಯ ಕೃಷ್ಣನ್,
ಹೊಸತೊಡಲು ಮಿಸುಗುತಿಹ ಚಾಮರಾಜೋಡೆಯನ್,
ಹೊಸ ನೆನಕು ಮೊಮ್ಮುತಿಹ ಕಂಪಸಂಜಾಂಬಿ,
ಹೊಸಮೊಸತು ಸಗ್ಗಗಳ ಮಳಿಯುತಿಹ ಸರಸಿಂಹರಾಜನ್,
ಹಿಂದೆ ಬಾನ್ ಕೊಂಡವನ್ ಪಿರಿಯರೆನ್ನನ್,
ತಂದೆ ತಾಯ್ ತಂಗಿ ತಮ್ಮಂದಿರೆಲ್ಲನ್.
ಒಂದಾಗಿ ಇದಿಗೊಂಡು ಸುಡಿದವರುಲಿದು—

“ ಬಾ, ಕೃಷ್ಣ, ನಲ್ಬರವು, ನಮ್ಮೊಳಗೆ ಸೇರು.

ದೇವರಲಿ ದೇವಸನೆ ಗದ್ದುಗೆಯಸೇರು.

ಭೂಮಿ ಭಾರದ ಹೊರೆಯನಿಳುಹು, ತಂಪಾಗು.

ದೇವರೂಳಿಗದೆಡೆಗೆ ದೂತನೆ ಸಾಗು.

ಭೋಗ ಪೀಠದಲಿದ್ದು ಋಷಿಯಂತೆ ನಡೆದೆ.

ರಾಜರಲಿ ರಾಜನೆ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯ ಮೆಚ್ಚ ಮನ್ನಣೆಯ ಪಡೆದೆ.

ಲೋಕವೇ ಕೊಂಡಾಡೆ ಸ್ಲಬಾಳ್ ಬಾಳ್ಗೆ.

ನಮ್ಮ ಹೆಮ್ಮೆಯ ಮನೆಗೆ ಹಿರಿಯ ಹೆಸರಾಳ್ಗೆ.

ಬಾ ಕೃಷ್ಣ, ನೀ ಧನ್ಯ, ನಿನ್ನಾಳ್ಗೆ ಧನ್ಯ,

ನಾಡಿಂಗೆ ನೀ ಸಟ್ಟ ನಮ್ಮ ಜಯ ಧನ್ಯ,

ಶ್ರೀ ಜಯನನಲ್ಲಿಟ್ಟ ನೀನೆ ಧನ್ಯ.

ಅವನ ದಾರಿಯ ನಾವು ಶುಭದ ತಾರೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳಗಿ.

ಹಿರಿಯರಲಿ ಹಿರಿಯಸನೆ ಬೆಳಗಿಸುವ ತೊಳಗಿ.

ಬಾ ಕೃಷ್ಣ, ನಲ್ಬರವು, ನಮ್ಮ ನಲ್ಲೊಲವು,

ನಮ್ಮ ಜಯನೊಲವು ! ’

೭

ಜಯಮುಕ್ತೆ ಶ್ರೀಜಯಂಗೆ !

ಶುಭಮುಕ್ತೆ ಶ್ರೀ ಜಯಂಗೆ !

ಜಯಚಾಮರಾಜೇಂದ್ರ ಚಂದ್ರಂಗೆ ವಿಭವಮುಕ್ತೆ !

ಯದುಕುಲವ ಕಾಯುವಾ ಶಕ್ತಿಗಳ ದಿವ್ಯಪ್ರಸಾದಮುಕ್ತೆ !

ಮೈಸೂರ ಮೈಸಿರಿಗೆ ಕಳೆ ಪರ್ಚುತಿರ್ಕೆ !

ಕನ್ನಡಮ್ಮನ ಹೃದಯಕಾಸಂದಮಿರ್ಕೆ !

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣದೇವಸಮ್ಮನ್ ಪರಸುತಿರ್ಕೆ !

ಕನ್ನಡದ ಕುಲಕಿರ್ಕೆ ನಿತ್ಯ ಶುಭಮಂಗಳಂ,

ಜಾರದೆಯೆ ಜಯಮಂಗಳಂ !

ಭೂರಿಯಲಿ ಜಯಮಂಗಳಂ !

ಶ್ರೀ ಜಯನ ಬೆಳಕು

ಕನ್ನಡದ ಬಾನಿನಲಿ ಮೂಡಿತದೊ ಬೆಳಕು,

ಪುಣ್ಯ ಕಣ್ಣೆರೆದಂತೆ ಬೆಳಕು !

ಕನ್ನಡಿಗರೊಲುಮೆ ತೆರೆಹೊಮ್ಮಿಸುವ ಬೆಳಕು,

ಹೊನ್ನ ಕನಸನು ತರುವ ಹೊಸ ಕಳೆಯ ಬೆಳಕು,

ಮುನ್ನರಿಯದಷ್ಟ ರಿಯ ಮುಚ್ಚ ಬೆಳಕು.

ಬೆಳ್ಳಿ ಬೆಳಗುವ ಬಾನ ಬೆಳನೆಯ ಬೆಳಕು,

ಒಳ್ಳೆತೊಸರುವ ಹೆಸರ ದೊಡ್ಡ ಬೆಳಕು.

ಸೂರ್ಯ ಚಂದ್ರರು ಮುಳುಗಿ, ಸುತ್ತೆತ್ತ ಕಗ್ಗತ್ತಲೆಯ ಮೋಡ ಹೇರಿ,

ತೆರೆ ಸರಳ ನಡುಗಡಲ ಹಡಗಿನೆಡೆ, ಮೂಡಗಂಪೇರಿ,

ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಮೇಲೆನೆಗೆವ ದೇವರುಗಣ್ಣಂತೆ ತೋರಿ,

ನೆಗೆಯುತ್ತಿದೆ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ನಮಗದೋ ತುಂಬು ಜಾಣೆ ಜೀರಿ

ಹಿರಿಯ ಬೆಳಕೊಂದು ಸಿರಿ ಸಾರಿ.

ಅಡಿ, ಕುಣಿದಾಡಿ, ಜಲವೆಲ್ಲಾ !

ಪಾಡಿ, ಓ ಪಾಡಿ, ಸೆಲವೆಲ್ಲಾ !

ಕೂಗಿ, ನಾಡೆಲ್ಲಾ, ಬೀಗಿ, ಬೀಡೆಲ್ಲಾ,

ಓಲಾಡಿ, ಊರೆಲ್ಲ, ಮೇಲಾಡಿ ಹಳ್ಳಿಗಾಡೆಲ್ಲಾ,

ಸೋಲು ಸಮಗಿನ್ನಿಲ್ಲ, ಗೆಲುವೆ ಇನ್ನೆಲ್ಲಾ !

ಭಯ ಚೆದರೆ, ಚಿಮ್ಮುತ್ತಿದೆ ಕಳಕಳಿಯ ಬೆಳಕು,

ದಯದ ತಣ್ಣಗೆಳಕು,

ಜಯದ ಕಣ್ಣೆಳಕು,

ನಯದ ಸುಣ್ಣೆಳಕು !

ಬೆರಗಿನಿಸಿ, ಮುದ್ದೆನಿಸಿ, ಗೆಲುವೆನಿಸಿ, ಚೆಲುವೆನಿಸಿ.

ಅರಿವಾಗಿ, ಅರುಳಾಗಿ, ಅರನಿರಿಯ ತಿರುಳಾಗಿ,

ಬೆಳ್ಳೊಡೆಯ ನೆರಳಾಗಿ, ಭಕ್ತಿಯರಳಾಗಿ,
ತಂದೆ ತಾಯ್ಗೆಂದಿಲ್ಲದೊಲವ ಮಣಿಸಿ,
ಹಿರಿತಂದೆಗರಸಾಳ್ವೆ ನೆಚ್ಚ ತಣಿಸಿ,
ತಂಗಿಯರ ಮೆರಸಿ ಕುಣಿಸಿ,

ಯದುಕುಲದ ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷದ ಫಲದ ಸೊದೆಯೆನಿಸಿ ಮನೆಮನೆಯನುಣಿಸಿ,
ತುಂಬುತಿದೆ, ನೆರೆಯುತಿದೆ, ನೋಡಿ, ಆ ಬೆಳಕು !

ಆಳ ಬಾಳಲ್ಲಾ ?

ನೋವು ನಲಿವಲ್ಲಾ ?

ಪಾವು ಚಂದ್ರಂಗಿಲ್ಲ ? ಕೋಳು ಸೂರ್ಯಂಗಿಲ್ಲ ?

ದೇವರ್ಗಮೆಡರುತೊಡರಿಲ್ಲಾ ?

ತಂದೆಯಿರ್ವರ ಸೆಳೆದು ತಂದನೇ ಅಳು ವಿಧಿ !

ಸೊಂದನೇ ಸಮ್ಮ ನಿಧಿ !

ನೊಂದು, ನೋವನು ನುಂಗಿ, ಮುಂಬರಿಯುತಿದೆ, ಅಚ್ಚ ಬೆಳಕು !

ಕೆಚ್ಚೆ ದೆಯ ಬೆಳಕು !

ಕಣ್ಣೀರ ತೊಡೆದು, ಮಿಡಿದು,

ತಣ್ಣನೆಯ ಹರಕೆಗಳ ಹೊನ್ನ ಮುಡಿ ಮುಡಿದು,

ತನ್ನ ಹೊಣೆಗಳ ಹೊರೆಗೆ ನಾಡವರ ನೆರವ ಕುರಿತಾಳ್ವ ನುಡಿ ನುಡಿದು,
ನಾಡವರ ಬಾಳಾದ ಬಾಳ ಬೆಳಕು.

ನರಸಿಂಹ ಕೃಷ್ಣ ರಿವರು ಕೂಡಿ ನೆರೆದರೆನೆ ತೇಜಸ್ವಿಯಾಗಿ,

ಎಳೆಯ ಹೆರೆಯೊಳೆ ತೋಗಿ ತುಂಬು ಹೆರೆಯಾಗಿ,

ಸಿರಿಯೊಡೆಯ ಜಯಚಾಮರಾಜೇಂದ್ರನೆಂಬೊಂದು ದಿವ್ಯಮಣಿ ಬೆಳಕು,
ಮೂಡಿ, ಕಳೆಗೂಡಿ,

ಕನ್ನಡದ ಚೆಲುವಿಗದೊ ಬೆಳಗುತಿದೆ, ನೋಡಿ,

ದೈವ ಕೃಪೆ ಕೂಡಿ,

ಬೆಳಗುತಿದೆ ನಮಗಾಗಿ ಆ ದೊಡ್ಡ ಬೆಳಕು,

ಶ್ರೀ ಜಯನ ಬೆಳಕು.

ಅರಮನೆಯ ಒನೆಗೆ

ಮಂಗಳಂ, ಮೈಸೂರಿನರಮನೆಗೆ ಮಂಗಳಂ.
 ಜಯದ ಹೆಸರಿನ ಚಾಮರಾಜಂಗೆ ಮಂಗಳಂ.
 ಮುಮ್ಮಡಿಯ, ನಾಲ್ಕಡಿಯ ದಿವ್ಯ ತೇಜಂಗಳಂ
 ಒಮ್ಮಡಿಯೊಳಾಂತೆಸೆವ ಧೀರಂಗೆ ಮಂಗಳಂ.
 ತಂದೆತಾಯ್ ಪಯಿರಿಟ್ಟ ಪುಣ್ಯದ ಫಲಂಗಳೇ,
 ಸೋದರನ ಸೌಭಾಗ್ಯದಮೃತ ಕಳಶಂಗಳೇ,
 ಲಾವಣ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯರನಾಳ್ವ ಚಯಲಕ್ಷ್ಮಿಯರೆ,
 ರಾಜರೊಲೈಯ ಚೆಲ್ವಿಸೊಡತಿಯರೆ, ಮಂಗಳಂ.
 ನಿಮಗಿರಲಿ ನಲಿದಾಡಿ ನಿತ್ಯ ಶುಭಮಂಗಳಂ ;
 ದೇವರಿಯಲಿ ಮೆಚ್ಚಿ ನಿತ್ಯೋತ್ಸವಂಗಳಂ.
 ಮನೆ ಬೆಳಗಿ, ಸಿರಿ ಬೆಳಗಿ, ಮಕ್ಕಳೈಸಿರಿ ಬೆಳಗಿ,
 ಭರತವರ್ಷದ ಮುಡಿಯ ಸಾಲಿನಲಿ ಮೇಲ್ ಬೆಳಗಿ,
 ಸವಿಯುತಿರಿ ನಾಡೆಲ್ಲ ಹರಸುವ ಸುಖಂಗಳಂ.
 ಮಂಗಳಂ : ಕನ್ನಡದ ದೊರೆತನಕೆ ಮಂಗಳಂ.

ಶುಕ್ರಗೀತೆ

[ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಬೆಳ್ಳಿಯ ಹಬ್ಬದ ಕವಿಸಮ್ಮೇಳನದಲ್ಲಿ ಓದಿದ್ದು]

ಓಂ, ಸಹ ನಾವವತು ; ಸಹ ನೌ ಭುನಕ್ತು ;

ಸಹ ನೀರ್ಥಂ ಕರವಾವಹೈ ;

ತೇಜಸ್ವಿನಾವಧೀತಮಸ್ತು ;

ಮಾ ವಿದ್ವಿಷಾವಹೈ.

ಓಂ ಶಾಂತಿಃ ಶಾಂತಿಃ ಶಾಂತಿಃ

೧

ಮೊತ್ತಮೊದಲ್, ಬೆಳಕಾಗಲೆಂದಾಗ, ಬೆಳಕಾಯ್ತು ; ಬೆಳಕು ಚೆಲುವಾಯ್ತು ;

ಕಿಡಿ ಸಿಡಿದು ಮಿನುಗಿದುವು ಜ್ಯೋತಿಗಳ್ ; ಮೂಡಿದರು ಸೂರ್ಯ ಚಂದಿರರು

ಲೋಕಚಕ್ಷುಗಳೆನಿಸಿ, ಸತ್ಯ ಧರ್ಮಗಳಂತೆ, ಕ್ಷಮೆ ದಯೆಗಳಂತೆ.

ಹಸುರ ಸೊಬಗಂ ತೊಟ್ಟು, ಹಾಡುತ್ತ, ಬಾನ್‌ಬಯಲೊಳಾಬವಾಡುತ್ತ,

ಸೌಂದರ್ಯದಿಂ ತೀವಿ, ಭೂದೇವಿ ಬೆಳಗಿದಳು, ಜೀವ ಪರಮಾತ್ಮರಿಂ ತೊಳಗಿ.

ಆ ದಿವ್ಯ ದರ್ಶನಂ ಕಣ್ತುಂಬೆ ನೋಡಿದರ್

ದಿವಿಜರುಂ, ಖುಷಿಗಳುಂ ; ನಲಿದು ಕುಣಿದಾಡಿದರ್ ;

ಗಾಟಮಂ ಪಾಡಿದರ್—

ಓಂ, ತತ್ಸವಿತುರ್ ವರೇಣಿಯಂ

ಭರ್ಗೋದೇವಸ್ಯ ಧೀಮಹಿ,

ಧಿಯೋ ಯೋ ನಃ ಪ್ರಚೋದಯಾತ್.

ಮತ್ತಮವರಿತೆಂದು ಬೇಡಿದರ್—

ಹಿರಣ್ಮಯೇನ ಪಾತ್ರೇಣ .

ಸತ್ಯಸ್ಯಾಪಿಹಿತಂ ಮುಖಂ ;

ತತ್ ತ್ವಂ ಪೂಷನ್ ಅಪಾವೃಣು

ಸತ್ಯಧರ್ಮಾಯ ದೃಷ್ಟಯೇ.

ಇನ್ನು ಮೊಂದಂ ಬಯಸಿ ಪೂಟಮಂ ಪೂಡಿದರ್—

ಅಸತೋ ಮಾ ಸದ್ಗಮಯ,

ತಮಸೋ ಮಾ ಜ್ಯೋತಿರ್ಗಮಯ,

ಮೃತ್ಯೋರ್ ಮಾ ಅಮೃತಂ ಗಮಯ.

ಇಂದಿಂಗಮೆಮಗದುವೆ ದರ್ಶನಂ, ಬಯಸಿದುದೆ ಆ ಅಮೃತಪುತ್ರರ್.

ಬ್ರಹ್ಮಮೀ ವಿಶ್ವಂ ; ಬ್ರಹ್ಮಮುಂ ಪೂರ್ಣಮೆನೆ ಏನ್ ಚೆಲುವೊ ನಮ್ಮ ಬಾಳು ಚೆಲುವು,

ಏನ್ ನಲಿವೊ ನಮ್ಮ ನಲಿವಾತ್ಮನಾನಂದಂ !

೨

ಆನಂದವರಿಯದರ್,

ಆತ್ಮವನೆ ಒಲ್ಲದರ್,

ಬಾನ ಗಡಿಯಲಿ ಗಿಡಿದ ಕತ್ತಲೆಯ ಗುಹೆಯೊಳಡಗಿದ್ದರಾ ಅಸುರರ್

ಕೇಳರಾ ಪಾಟಮಂ ಪಲ್ಕೊರೆದು, ಕಣ್ಣಿರಿಯೆ ಕಂಡರಾ ಬಿಡುಗಣ್ಣು ಬೆಳಕನ್,

ವೊಳಿದು ವೊಳೆಯಿಸುತಿರ್ಪ ಬಿಳಿಯ ಬಾನ್ ಬೆಳಕನ್.

ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ನುಸುಳಿ ದೇವರಾವರಣದಲಿ, ಆಳ ತೋಟದಲಿ,

ತೆಕ್ಕೆತೆಕ್ಕೆಯೊಳಿದ್ದು ಹೂರಬಿದ್ದು, ಕಾರಿರುಳ ಮೊತ್ತಂಗಳಾಗಿ,

ವೊಗೆಯಾಗಿ, ನೊಣೆವ ಪಡಿನೆಳಲಾಗಿ, ಸಂಜಾಗಿ, ಕಣ್ಣು ಮಂಜಾಗಿ,

ಮುತ್ತಿ ಮರುಳ್ಗೊಳಿಸಿದರ್ ಸಂಶಯಂಗಳನೊತ್ತಿ, ಪಾಪಮಂ ಬಿತ್ತಿ.

ಅಲ್ಲದುದನಹುದೆಂದು, ಅಹುದನಲ್ಲೆಂದು,

ಇಲ್ಲದುದನಿಹುದೆಂದು, ಇಹುದನಿಲ್ಲೆಂದು,

ನಲ್ಲದಂ ಪೊಲೆಯೆಂದು, ಪೊಲೆ ನಲ್ಲದೆಂದು,

ತಿರಿಸಿದರ್ ಮಾಯಾವಿಗಳ್ ಬಾಳ್ವ ಮಕ್ಕಳಂ ಸಾವ ಸಂಸಾರ ಸುತ್ತಿ.

ಪಲ ಪೆಸರ್, ಪುರುಳೊಂದು,

ಪಲ ತೆರನ್, ನೆರಸೊಂದು,—

ಅಹಿ, ವೃತ್ರ, ಮಾರ, ಕಲಿ, ಅಹಿಮನ್, ಸೈತಾನ್ !

೩

ಅಂದು ಮೊದಲಾದುದೇ ದೇವಾಸುರಂ !

ಎಂದು ಕೊನೆಗಾಣ್ಬುದೋ ದೇವಾಸುರಂ !

ಪಸುಳಿವೋಲ್ ನಿಲ್ವಾಳ ನಿಲವು !

ಎನ್ ಚೆಲ್ವು ಚೆಲ್ವು !

ಓ ಪಂಪ, ನೀನ್ ತುಂಬಿ ತೊರೆದೊಹಿತೆ ಪರಿವುದಿನ್ನುಂ.

ಸಾವಿರಂ ಸಂದುಮದು ಪರಿವುದಿನ್ನುಂ

ಅದನೆ ಬಸವಣ್ಣನ್,

ಅದನೆ ಕುವರವ್ಯಾಸನ್

ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಸಾಣುದರ್ ತಮ್ಮ ಕಣ್ಣಿನ್ ಕಂಡು

ಪೊಸಪೊಸತು ಪರಿಯಿನ್,

ಆಳ ಬಾಬನ್ ಕಡೆವ ಶಿವಕಲೆಯ ಕೃಪೆಯಿನ್ :

ಅದು ಶಿವಂ, ಸತ್ಯಮದು, ಸುಂದರಂ.

ಗುರು ಪಂಪ, ಓ ತಂದೆ ಪಂಪಾ,

ತೆಂಕನಾಡನ್ ಮುಷಿಯಲಾಹಿದಿಲೆ ಜೀವಾ,

ಮುಷಿಯದಿರು, ಪರಸು, ಪರಸೆಮ್ಮನ್.

ಪಡೆಯ ಕರ್ನಾಟಕಂ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಕಟ್ಟುಗೆ !

ಎಳೆಯ ಕರ್ನಾಟಕಂ ಪೊಸಪುಟ್ಟು ಪುಟ್ಟುಗೆ !

ಪಿರಿಯತನಮನ್ ಮುಷಿತ ಕಿಟುಮಕ್ಕಳನ್ ಪರಸು,

ಪರಸು ನೀಸೆಮ್ಮನ್.

ಪೆಂಪೆನ ಒರತೆ

(ಸಾವಿರ ವರ್ಷದ ಹಬ್ಬದಲ್ಲಿ)

ಪದಿನೂಟು ನೆಹಿಯೆ, ಪಿರಿದೊಸಗೆ ಮೆಹಿಯೆ,
ವುಲಿಗೆಹಿಯ ತಿರುಳ ಕನ್ನಡದ ಪುರುಳ
ರಸರಸದ ಬಾವಿ ಮನೆಮನೆಗೆ ತೀವಿ
ತನ್ನೆರಡು ಪಾಟ್ಟುಮೆಸೆಯೆ, ನೆಲನೊಸೆಯೆ,
ತನ್ನ ಸೆಹಿಪೇ ಸೆಹಿಪು,
ತನ್ನ ತೇಜಮೆ ತೇಜಮ್
ಎನೆ ಬೆಳಪ ಪಂಪನ್

ಎಮ್ಮ ತಾಯ್ ನುಡಿಗೀಗೆ ವೊಸವೊಸತು ಪಂಪನ್ !

ಓ ಪಂಪ, ಗುರುಪಂಪ, ಏನ್ ನೋನ್ತ ನೋನ್ನಿಯೋ,
ಏನ್ ಪಾರ್ತ ಪಾರ್ಪೋ,
ಕಡೆದಿಟ್ಟ ಕಬ್ಬದೊಳ್ ಸಂಸಾರಸಾರಮನ್,
ಮಾನಮನ್, ದಾನಮನ್, ಧೀರ ಗಾಂಭೀರ್ಯಮನ್,
ಧರ್ಮಮನ್, ಕರ್ಮಮನ್, ಶಿವಪದದ ಮರ್ಮಮನ್,
ಸರ್ವಸ್ವಮನ್ !
ನಿನ್ನು ಸಿರ್ ತುಂಬಿ,
ನಂಬುವುದೆ ನಂಬಿ,

ರನ್ನ ನುಂ, ಚಾವುಂಡರಾಯನುಂ ಕಂಡರ್
ಬೆಳ್ಳೊಳೆದ ಕಗ್ಗಲ್ಲ ಕೋಡಿನೊಳ್ ದೇವರಾ ಬಿಂಬಮನ್,
ಕಂಡು ಕಡೆನಿಟ್ಟರ್

ಪಾಟುವಾ ಪಾರ್ವೊಂದನಿಳೆಗೆ ತಡೆದಿಟ್ಟರ್—

ಕಲೆಯ ಸೌಂದರ್ಯಂ, ಜೀವದಾನ್ನತ್ಯಂ,
ತಪದೊಂದು ಭಾಗ್ಯಂ, ಕ್ರಾಂತಿಯೊಳ್ ಶಾಂತಿ,

ಪಸುಳಿವೋಲ್ ನಿಲ್ವಾಳ ನಿಲವು !
ಏನ್ ಚೆಲ್ವು ಚೆಲ್ವು !

ಓ ಪಂಪ, ನೀನ್ ತುಂಬಿ ತೊರೆದೊಡನೆ ಪರಿವುದಿನ್ನುಂ.
ಸಾವಿರಂ ಸಂದುಮದು ಪರಿವುದಿನ್ನುಂ
ಅದನೆ ಬಸವಣ್ಣನ್,
ಅದನೆ ಕುವರವ್ಯಾಸನ್
ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಸಾಳಿದರ್ ತಮ್ಮ ಕಣ್ಣಿನ್ ಕಂಡು
ವೊಸವೊಸತು ಪರಿಯಿನ್,
ಅಳ ಬಾಟನ್ ಕಡೆವ ಶಿವಕಲೆಯ ಕೃಪೆಯಿನ್ :
ಅದು ಶಿವಂ, ಸತ್ಯಮದು, ಸುಂದರಂ.
ಗುರು ಪಂಪ, ಓ ತಂದೆ ಪಂಪಾ,
ತೆರಿಕನಾಡನ್ ಮುಷಿಯಲಾಡಿದಲೆ ಜೀವಾ,
ಮುಷಿಯದಿರು, ಪರಸು, ಪರಸೆಮ್ಮನ್.
ಪಡೆಯ ಕರ್ನಾಟಕಂ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಕಟ್ಟುಗೆ !
ಎಳೆಯ ಕರ್ನಾಟಕಂ ವೊಸವುಟ್ಟು ವುಟ್ಟುಗೆ !
ಪಿರಿಯತನಮನ್ ಮುಷಿತ ಕಿರುಮಕ್ಕಳನ್ ಪರಸು,
ಪರಸು ನೀನೆಮ್ಮನ್.

ಧರ್ಮಯುದ್ಧ

(ಮಯಿ ಸಂಸ್ಕೃತೃ ಯುದ್ಧೃಸ್ತೆ)

ಮಂಗಳಂಗಳನಿಲೆಯ ಸರ್ವ ಜ
ನಂಗಳಿಗೆ ನಲಿದೀವ ನಿತ್ಯನೆ,
ಮಂಗಳಾತ್ಮನೆ, ಕೃಪೆಯೆ, ಮುಕ್ತರ ಬೀಡೆ, ಕಾಪಾಡು.
ಕಂಗೆಡುವ ಮದದುಬ್ಬಿ ನಲಿ ರಣ
ದಂಗಳದ ಕಾಳ್ಕಿಚ್ಚ ನೆಬ್ಬಿಸಿ
ಭಂಗಪಡುವ ದುರಾಸೆಯಡಗಿಸಿ ನಡಸು ಮಕ್ಕಳನು.

ಹಿಂದೆ ಅಸುರರು ಕೊಬ್ಬಿ, ಸುರನರ
ರಂದಬಾಳನು ಮೆಟ್ಟಿ, ಹಿಂಸಾ
ನಂದ ಯೋಗಿಗಳಾಗಿ ಭೂಮಿಗೆ ಭಾರವೆನಿಸಿರಲು,
ತಂದೆ, ನೀ ಮಾಧವನುಮಾಧವ
ನೆಂದು ಪರಿಪರಿ ಪೊಗಳೆ, ಕರಗಿದೆ,
ನೊಂದೆ, ಬಿಡಿಸಿದೆ ಲೋಕಕಂಟಕಂದ ಭಕ್ತರನು.

ಯುದ್ಧ ವೆಂಬ ಪಿಶಾಚ ಯಜ್ಞಕ್ಕೆ
ಬದ್ಧರಹ ರಾಕ್ಷಸರ ಸಾಹಸೆ
ಬುದ್ಧಿ ಕೌಶಲವೇಕೆ ? ಏಸಿರಿಯೇಕೆ ? ಬಿಸುಡು, ಸುಡು !
ಯುದ್ಧ ವೇ ತಂದೊಡ್ಡೆ, ಯುದ್ಧ ವ
ಯುದ್ಧ ದಿಂದಲೆ ಯಜ್ಞ ಮಾಡುವ
ಸಿದ್ಧಿಯನು ನೀ, ದೇವ, ಬೆಸೆಸಿದೆ ಜಗವನುದ್ಧರಿಸೆ.

ಬೇಡುವೆವು, ಬಾ, ಮುಜನಪಾಲಕ.
ಹೂಡು ಧರ್ಮವ, ಧರ್ಮರಕ್ಷಕ,
ನಾಡ ಕಾವಲ ದಳಕೆ ಕೂಡಲಿ ನಾಡ ಬಲವೆಲ್ಲಾ.

ಓಡಿಹೋಗಲಿ ಭಯದ ನುಡಿಗಳು,
ಮೂಡಿ ತೂಗಲಿ ನಗುತ ಬೆಳೆಗಳು,
ನೀಡು ದಯವನು ದಣಿಗೆ, ನೆಮ್ಮದಿ ಬದುಕ ಬಡವನಿಗೆ.

ಕೆಣಕಿದರೆ ಬಿಡದೆತ್ತಿ ಕೊಂಡೆವು—
ಮಣಿವೆವೇ ನಾವಿನ್ನು ? ಕಾಳಗ
ದಣಿಗೆ ಮುಡಿಪಾಗಿಟ್ಟು ತನುಮನಧನವ ತೇಯುವೆವು !
ಖುಣವಿಲ್ಲವೆ ಭರತಮಾತೆಯ ?
ಖುಣವಿಲ್ಲವೆ ದೇವಸಿತ್ಯಖುಷಿ
ಗಣದ ? ಮಡಿದಾ ಸತ್ಯಧರ್ಮ ಸ್ವತಂತ್ರ ಸಾಧಕರ ?

ಗೆದ್ದು ಬಿಟ್ಟೆವು ! ಹುಬ್ಬು ಹಾರಿಸಿ—
ಮದ್ದು ಗುಂಡನು ಸುರಿಸಿ, ಹೊಸ ಹುಸಿ
ಸುದ್ದಿಗಳ ತೂರಾಡಿ, ಸಂಬಿಸಿ, ಕೆಂಡಮಳೆಗರೆದು,
ಬಿದ್ದು ಪೆಣ್ಣುಗಳ ಮೇಲೆ, ಹಸುಳೆಯ
ಗುದ್ದಿ, ದಾಸ್ಯವ ಹೊರಿಸಿ—ಸಲಿವರ
ಗೆದ್ದು ಬಿಟ್ಟೆವು ! ಎಸುತ ?—ಗೆಲುವಿರ ನೀವು ದೇವರನು !

ಗೆಲವು ನಮ್ಮದು, ಮಾಯಕಾರರೆ !
ಗೆಲವು ನಮ್ಮದು, ದ್ರೋಹಿಗಳೆ ! ಕಡೆ
ಗೆಲವು ನಮ್ಮದು, ನಮ್ಮ ದಿವ್ಯ ಜ್ಯೋತಿ ನಮಗಿಹನು ;
ಗೆಲವು ಶ್ರೀ ಜಯಚಾಮರಾಜಗೆ !
ಗೆಲವು ಬಿಡುತೆಗೆ, ಸಾಧು ಜನತೆಗೆ,
ಗೆಲವು ಶಾಂತಿಯ ಸ್ವಸಮತೆಯ ಸುಖದ ಜೀವನಕೆ !

ಮಂಗಳಂಗಳನಿಳಿಯ ಸ್ವರ್ಜ ಜ
ನಂಗಳಿಗೆ ನಲಿದೀವ ನಿತ್ಯನೆ,
ಮಂಗಳಾತ್ಮನೆ, ಒಲವೆ, ಮುಕ್ತರ ನಲಿವೆ, ಕಾಪಾಡು.

೪೩

ಕಂಗೆಡುವ ಮದದುಬ್ಬಿನಲಿ ರಣ
ದಂಗಳದ ಕಾಳ್ಕಿಚ್ಚನೆಬ್ಬಿಸಿ
ಭಂಗಪಡುವ ದುರಾಸೆಯನು ಮುರಿ, ಗೆಲಿಸು ಶಾಂತಿಯನು.

ಓಂ ಶಾಂತಿಶಾಂತಿಶಾಂತಿಃ

೧೯೪೩.

ಶಿಲಪ್ಪದಿಗಾರಂ

ಶ್ರೀಯವರು ತಮಿಳು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸಾರವನ್ನು ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬಯಸಿ ಒಂದೆರಡು ಮಹಾಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಇಳಿಸಿದ್ದರು. ನಮ್ಮ ದುರ್ದೈವದಿಂದ ಎಲ್ಲವೂ ಗೆದ್ದೆಲಪಾಲಾಗಿ ಒಂದೆರಡು ತುಣುಕುಗಳು ಮಾತ್ರ ಉಳಿದಿವೆ. “ಶಿಲಪ್ಪದಿಗಾರಂ” ಎಂಬ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ತಮಿಳು ಕಾವ್ಯದ ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾಂತರಕ್ಕೆ ಮುನ್ನುಡಿಯಾಗಿ ಬರೆದುವು ಈ ಹದಿನೇಳು ಸಾಲುಗಳು.

ಮುನ್ನುಡಿ

ಕೂರ ಕಲೆಮಗಳ್ ಅರಸು ತೊಪ್ಪಿದಿರ್ದ
ಚೇರಲ್ ಇಳಂಗೋವಡಿಗಳ್ ಅರುಳ್,
ಮುತ್ತಮಿಡ್ ಪಾಪ್ಪಿನ ತಮಿಡ್ ಮಗಳ್ ಪೆತ್ತ
ನುಣ್ ತಣ್ ಬೆಳಗಿನ ಮುತ್ತಿನಮಣಿಯನ್
ಆರಾ ಅಮರ್ದನ ತೀರಾ ತಣ್ವಿನ್,
ಇನ್ನುಂ ತನ್ ಪೋಲ್ ಕನ್ನಡ ಮಕ್ಕಳ್
ಅರುಂಪೆಱಲ್ ಕಾದಲ್ ಪೆಣ್ಣಣಿ ಕಲ್ಪಿನ್
ತಿರುಮಾಪತ್ತಿನಿ ಕಣ್ಣ ಕಿ ತೊಟುತು
ಅಱುವೆನ ಅಱಿನೇ, ಅಱಿನೆನ ಅರುಳೇ
ಎಂದಱುನಲ್ವಾಡ್ ಬಲ್ವಿಡಿವಿಡಿಗಿನ,
ಕಂಡ ಕಂಡ ಮಲರ್ ಚೆಲ್ವನೆ ಕೊಂಡು
ಬಂಡುಣಿ ತನತೇ ಜೇನೀನ್ಬಂತು,
ಕಂಡೆಡೆ, ಕಂಡೆಡೆ ಚೆಲ್ವಗಳಾಯ್ದು
ತೆರಳ್ಳಿ ಮನೆಕಡೆ ತರ್ದೋನ್, ತಂದನ್
ತಾಯ ಕಯ್ಯೊಳಿಡೆ ಶ್ರೀಯೆಂಬೊರ್ವನ್—
ಬೇಡುವನೆಂದನ್ ನಲವಿಂದೀಯೆ,
ಒಲ್ವ ಮಕ್ಕಳೊಳ್ ಚೆಲ್ವನಿಡು ತಾಯೆ !

ಹಾರೈಕೆ

ಮದರಾಸು ನಗರದಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ ೨೯ನೆಯ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನಕ್ಕೆ ಕಳಿಸಿದ ಹಾರೈಕೆ.

೧. ಕನ್ನಡನುಡಿಪಯಿರ್ ಮುನ್ನಡೆ ಕೆನೆತುಂಬಿ,
ಪೊನ್ನಡಕ್ಕಿಲಂ ಪೊನ್ನಕ್ಕೆ.
೨. ಬೀಡುಂ ಬಯಲ್ ಮಲೆ ಕುಡಿವಾಳ್ಗೆ ಕರ್ಪು ಜೇನ್
ಪಾಡುಂ ಪಿಳಿಗೆ ಮೇಣ್ ಬಿಡಿನುಡಿಯುಂ.
೩. ಬರೆವರ ಬಾಯೊಳೊಲವಿರೈ, ಚೆಲುವಿರೈ,
ನಲವಿರೈ, ನಾಡ ಗೆಲವಿರೈ.
೪. ಧರ್ಮದ ತಿರುಳಿರೈ, ಕರ್ಮದ ಕಂಚಿರೈ,
ಪೆರೈ, ಬಿಗಿ, ನಗೆ, ಸೊಗಸು.
೫. ಅರುಳಿರೈ, ವೀಡುಂ, ಅರಂ, ಪುರುಳಿಂಪುಂ,
ಅರಿವಾಟಂ, ಪಾಟಂ ಪೊಸನೋಟಂ.
೬. ಬರ್ಮಾಡು ಕೂಡುಗೆ ತಾನೇ ಬರ್ ಪೆರ್ಲೋಕಂ-
ಕರ್ಮಾಡು ಕಂಡು ಕಾಣೈಗಳನ್.
೭. ಕನ್ನಡ ಕಣ್ಣಣಿಗಳ್ ಪೆಣ್ಣಣಿಗಳ್ ಕಟ್ಟಾಳ್ಗಳ್
ಚೆನ್ನನೆಯ ಬಾಳ್ಗೆ ಬೆಳಕಕ್ಕೆ.
೮. ಕನ್ನಡ ತಾಯ್ ವಾಳ್ಗೆ, ವಾಳ್ಗೆ ಚೆಂದಮಿಳುಂ,
ಕೂಡಿದೀ ಚೆನ್ನೈಮಾನಾಡು.
೯. ಪಳವಾನೇ ! ಪೊಸವಲರೇ ! ತಳಿಮಳಿಯೇ ! ಚೆಲ್ವುಬೆಳಿಯೆ !
ಒಳಗಣ್ಣ ಪಾರ್ವೆಯೆ ! ನೆನೆಯಿರೆ ನಮ್ಮ ಪೊಲನುಂ.
೧೦. ಶ್ರೀಯೆಂಬೊನೊರ್ದನ್ ಅಡಿಯೆನೆನ್ ಕಾಯೆಂದು
ಬೇಳ್ವನ್ ಪರಮಾತ್ಮನನ್.

